Milliyet
ÇOCUK
2 Kasım 1987 • Sayı: 44 • 200 Lira
(KDV Dahil)

TÜRK TİCARET BANKASI
İŞBİRLİĞİ İLE HAZIRLANAN
VÜCUDUMUZ ANSİKLOPEDİSİ

Süper bir çizgi-roman:
ÇEVRE HAREKÂTI

RED KİT'in yepyeni bir serüveni:
DALTONLARIN İZİNDE

ÇOCUKLAR

Milliyet

KARDEŞ

HER OKURA

BİR SİGNAL İL BULMACA OYUNU VERİYOR...

İSTER DERSTE KULLAN
İSTER OYUN OYNA

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

İmtiyaz Sahibi
AYDIN DOĞAN

Genel Müdür
MUHİTTİN KÂZIMOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
MEHMET İLKORUR

Redaksiyon
HİKMET ALTINKAYNAK

Teknik Sekreterler
AYSEL UĞUR
NACİ ÖZDAĞLI

Satış Müdürü
NİYAZİ YEŞİL

İşletme Müdürü
ALİ NAZIM ONARAN

Teknik Danışman
YETKİN ALDİNÇ

Ofset Hazırlık
MEHMET YALAZI

2 Kasım 1987 ● Sayı: 44
● Yıl: 16

Adres:
Milliyet Çocuk Dergisi,
Milliyet Yayınları,
Prof.Kâzım İsmail Gürkan
Cad. No: 10 (34333)
Cağaloğlu/İSTANBUL
☐ Telefonlar: 526 83 86 -
520 83 94 - 528 42 67
528 55 76
☐ Abone Koşulları: Yıllık
10.400 TL. Altı aylık: 5200 TL.
☐ Abone ve Satış İçin
Başvuru: Milliyet Çocuk
Dergisi Satış Servisi,
Cağaloğlu-İstanbul
☐ Türkiye'de Satış Fiyatı:
200 TL.
☐ Kıbrıs'ta Satış Fiyatı: 250 TL.

BU HAFTA NE VAR NE YOK?

SİHİRLİ ÇİKOLATA FABRİKASI

☐ Ünlü İngiliz yazarı Roald Dahl'in severek okuduğunuz romanının yeni bölümü...

SAYFA 12

UÇAN BİSİKLETLER

☐ Uçan Bisikletler Festivali ve bu festivale katılanların heyecanla okuyacağınız öyküsü...

SAYFA 20

SÜPER ÇİZGİ-ROMANLAR

☐ Red Kit'in yepyeni bir serüveni: "Daltonlar'ın İzinde"

☐ Yeni bir çizgi-roman: "Çevre Harekâtı"

ÇİZGİ-ROMAN DERGİSİ'nde...

ÖYKÜ

Bileycii!..

Erhan TIĞLI

BIÇAK bilerim, makas bilerim, bileycii!... Şimdi makinelerde biletiyor bıçağını, makasını herkes, bizim gibi kollu biley taşında bileycilik yaparak gezenlere pek ekmek yok. Ama ne yapayım? Başka bir iş yapamam ben. Alışmışım buna. Üç beş kuruş gelse yeter. Gezip dolaştığım yerlerde çocuklar toplanır başıma. Bakarlar yaptığıma gözlerini iri iri açarak, "Bileyci dede, nasıl biliyorsun bu bıçakları, makasları onda sen?" diye sorarlar masum yüzlerini, öpülesi gözlerini benden yana çevirerek. Okşarım saçlarını, sıvazlarım omuzlarını, sırtlarını.

— Ne bileyim ben çocuğum, biliyorum işte. Ben çeviriyorum kolunu, taş biliyor kendi kendine, derim.

Taştan çıkan kıvılcımlara yıldız yıldız bakarlar, gülerler, güller açılır güldükçe yüzlerinde. Ben de gülerim gevrek gevrek. Oyalanırım onlarla. Akşamın olduğunu bile bilmem. Oysa otursaydım kahveye, oynasaydım oyun, hem param giderdi, hem sağlığım. Tutulurdu ayaklarım, uyuşurdu vücudum. Bana kimi zaman:

— Otur be dede bir köşede. Bu yaştan sonra gezme sokak sokak, olma çoluk çocuğun maskarası, derler.

Bilmezler ki, ekmek teknesi neyle çalışacak, karın nasıl doyacak?

— Ben zevk alıyorum bu işten, derim onlara. Bir zamanlar duyduğum bir şiiri mırıldanırım: "Kim kazanmazsa bir ekmek parası/Dostunun yüz karası,düşmanının maskarası" derim.

Öyle ya, niye olacakmışım maskara? Dilenmiyorum ya, kimseye yalvarmıyorum, avuç açmıyorum ya. İşte asıl öyleleridir maskara.

Bıçak bilerim, makas bilerim, bileyciii!...

Ha ben gelmişim Bayburt'tan, zar zor da olsa başımı sokacak bir yuva bulmuşum gecekondudan. Kalmamışım aç, açık. "işleyen demir ışıldar, pas tutmaz" deyip, ne iş bulmuşsam çalışmışım. Başkaları gibi burun kıvırmamışım ona buna. Bulup da Bursa'ya gitmemişim. Nimeti elimin tersiyle itmemişim.

Aradım, devlet dairelerinde, çeşitli müesseselerde ben de garantili bir iş aradım. İstedim ki sigortalı olayım, çalışamayacak duruma gelince, ahir ömrümde rahat edeyim, az da olsa bir emekli aylığım olsun, hastalanınca, hastaneye gidebileyim, bakılayım, derdime derman bulayım.

Ama olmadı işte. Gide gele yol ettim, yalvardım, rica ettim, bir yararı dokunmadı. Ne yapayım? Kaderime razı oldum ben de. Geçici birkaç işten sonra bunda karar kıldım. Sağ olsun, komşumuz Abuzer Amca yapıyordu bu işi. Elden ayaktan düşüp gezip dolaşamayacak hale gelince bana devretti aletini. Onun yerine ben başladım bıçak, makas bilemeye. Önce yadırgadım tabii. Ama sonra alıştım. Öyle bir alıştım ki, onsuz edemez oldum. Cumartesi, pazar demedim, biledim de biledim. Allah bin bereket versin, geçinip gidiyorum işte, çıkarıyorum ekmek paramı. El açmıyorum namertlere, muhtaç olmuyorum kimselere. Bir Köroğlu, bir Ayvaz'ız zaten evde. Her gün bal börek yemiyoruz ama ekmeğimizin yanında bir katık bulunuyor her zaman. Kendimizden başka kedi bile besliyoruz.

Bıçak bilerim, makas bilerim, bileycii! Eskisinden güzel yaparım bıçaklarınızı, makaslarınızı. Yepyeni yaparım. Makinede bilenen bıçak, makas iyi olmaz, çabuk aşınır, yıpranır, hemen eskiyiverir. Benimkilerse pırıl pırıl parlar, ışıldar.

Durun bakayım. Birisi çağırıyor galiba. Bekletmeye gelmez. Vazgeçiverirler sonra. Bu müşteriler de son zamanlarda pek nazlı oldular. Çağırdıkları zaman yanlarına vaktinde gitmezsen cayıyorlar, insanı ortada bırakıyorlar. Sakın dalga geçmesinler. Böylesi de oluyor arada sırada. "Bileyci!" diye bağırıp saklanıyorlar, içeri kaçıyorlar. Zillerini çalıyorsun, susuyorlar, bir cevap vermiyorlar. Beni boşu boşuna aratıyor, heyecanlandırıyorlar.

Çocuklar yapıyor bunu genellikle. Beni kızdırmak istiyor keratalar.

Biliyorum, oyalanacak bir şey, takılacak adam arıyorlar. Beni yumuşak bulduklarından ya da kendilerine sempatik geldiğimden yapıyorlar bunu. Aslında kızmıyorum ama kızmış gibi yapıyorum. Yoksa işin tadını kaçırabilirler. Gerçekten kızmıyorum ha, yalan değil. Hoş görüyorum onları. Çocuk işte. Ne

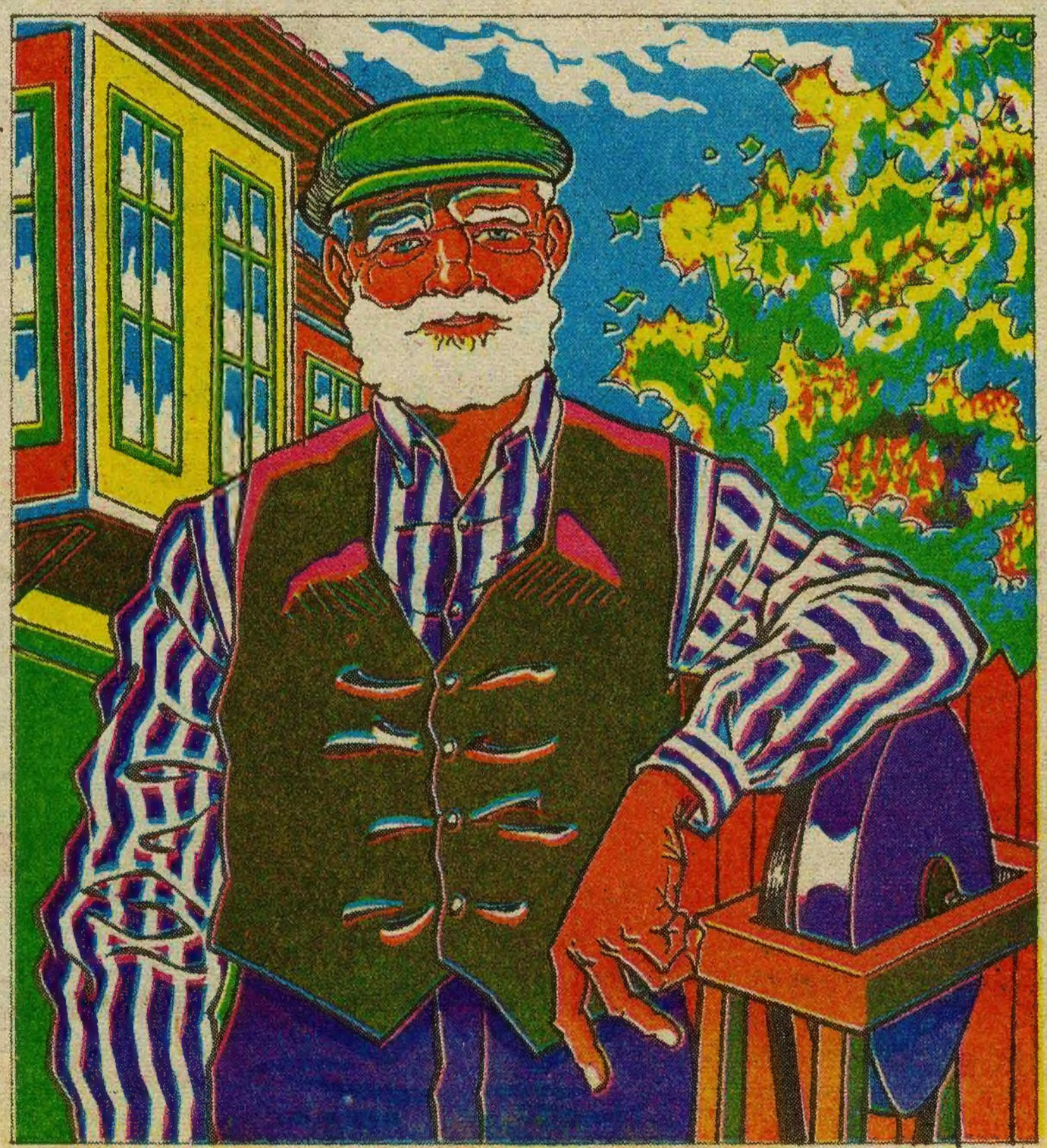

demiş Yunus:

"Yaratılanı hoş gördük
Yaratandan ötürü"

Çocukları, o sevimli yaratıkları hoş görmeyeceksin de ne yapacaksın? Hoş görmemek elde mi bu tatlı yaramazları. Her şeye de kolaycacık inanıveriyorlar ya. İçlerinden birini korkutayım dedim.

— Kafamı kızdırma. Tutar, seni de bilerim ha!... diyecek oldum, başladı ağlamaya.

Susturup avutuncaya kadar akla karayı seçtim. Bir yandan da telaşla çevreme bakıyordum. Öyle ya, koskoca adam ne yaptın o küçücük yavruya, sende hiç utanmak, sıkılmak yok mu deseler ne yaparım?...

Biri de beni kızdırınca üzülmüş, ağlıyormuş gibi yaptım.

— Ağlama dede, özür dilerim. Seni bu kadar üzeceğimi bilseydim yapmazdım, dedi.

Baktım ki gözünden yaşlar gelmek üzere. Hemen güldüm, dil çıkardım:

— Şaka yaptım! Şaka yaptım! diye bağırdım.

Bazen başımdan öyle tuhaf olaylar geçiyor ki...

Bakın geçenlerde ne oldu: Kadının biri beni çağırdı. Sevinerek gittim.

— Buyrun, bıçak mı, makas mı bileteceksiniz? diye sordum.

— Bir şey biletmeyeceğim, dedi.

Şaşkın şaşkın yüzüne baktım:

— E peki niye çağırdınız beni öyleyse? diye sordum.

Pek öyle birine benzemiyordu ama, yoksa bu kadın da mı benimle alay ediyordu...

Kekeledi:

— Şeyy... Nasıl söylesem bilmem ki, dedi.

Yanındaki minik yavru boncuk gözlerini açmış, ellerini çırparak:

— Söyle anne, hadi söyle anne, diye üstelemeye başladı.

Kadın bir an durakladıktan sonra:

— Aslında ben sizi çocuğum için çağırmıştım dedi.

— Yoksa çocuğunuzun bilenecek bir şeysi mi var? diye saf saf sordum.

Kadın güldü:

— Yoo, hayır dedi. Çocuk sizin bileyci diye bağırmanızı çok sevmiş de, çağırmamı, bir daha söyletmemi istedi.

Hiç böyle bir istekle karşılaşmamıştım. Onun için ne yapacağımı, ne söyleyeceğimi bilemedim, dudak bükerek bir kadına, bir de çocuğun yüzüne baktım. Kadın yalvarırcasına:

— Ne olur bu isteğimizi kırmayın, dedi. Çocuk hasta. Dediğini yapmazsanız öyle bir ağlar ki, kolay kolay susturamam.

Çocuk da yalvaran bir ifadeyle:

— Hadi dede, söyle hadi! diye isteğini yineledi.

Çaresiz attım elimi ağzımın yanına, başladım bağırmaya:

— Bileycii! Bıçak bilerim, makas bilerim, bileyci var, bileycii!...

Çocuğun yüzünü bir görecektiniz. Gören de sanır ki pasta, bisküvi ikram ettim, bal, börek yedirdim. Kadın sevinçten ellerime sarılacaktı neredeyse.

— Teşekkür ederim amca, çok teşekkür ederim!

— Bir şey değil canım, dedim. Ne yaptım ki?

— Rica etsem, çocuğun yanında biraz daha durur musunuz?

— E duralım bakalım.

— Sizi işinizden alıkoyduk ama...

— Yok canım. Olsun varsın. Çocukları sevindirmekten daha güzel bir iş mi olur bayan? Biz varsak onların sayesinde varız. Benim de vardı böyle çocuklarım. Besleyip büyüttük, yuvadan uçurduk. Dönüp bakmıyorlar bile artık yüzümüze. İnşallah sizinki böyle olmaz.

Çocuğun yanında birkaç dakika durdum, onu oyaladım, isteğini yerine getirdim diye kadın pastalar, börekler getirdi bana, çaylar içirdi. Ayrılıp giderken arkamdan ağlayacaklardı neredeyse. "Ne olur bir daha gel" diye yalvardılar. Kırar mıyım hatırlarını. "Gelirim. Tabii gelirim" dedim. İçim sevinçle doldu. Kendimi kuşlar gibi hissettim. Neredeyse kanat takıp uçacaktım.

Yaa böyle işte. Bizim mesleğin böyle hoş tarafları çok. Yoksa o kadar taban tepilir, akşama kadar o sokak senin bu sokak benim gezilir mi?

Hadi bileyci geldi! Bıçak bilerim, makas bilerim, diş bilerim, eskileri yeni, çocukları mutlu ederim, bileycii!...

ZEYTİN TOPLAYAN ÇOCUK

Bu sabah uyandım da
Kuş uçtu yüreğimden
Gelir şiir yazmak da
Artık benim elimden

Babama ışık yaktım
Avucumu göğe açtım

Dallara uzandım da
Işık çaldım güneşten
Gelir türkü tutmak da
Artık benim dilimden

Anama fener tuttum
Karanlığı uyuttum

İnerse akşam zeytinliğe
Işık yığarım geceye
Gelir şiir yazmak da
Artık benim elimden

Anam babam çok neşeli
Oğulları bal şekerli

Hüseyin ALEMDAR

TAKMA DİŞLER

Bir ara takma dişler su aygırlarının dişlerinden yapılmaktaymış. Pek dayanıklı olmayan bu dişler yerine, zamanla, daha dayanıklı, ama pahalı altın dişler yapılmaya başlanmış.

OLDUKÇA yararlı organlarımızdan biri olan **dişler,** çok eski zamanlardan bu yana insanların başına dert açmışlardır. İnsanlar düşen dişlerinin yerine hep yenisini istemişlerdir. 2500 yıl önce **Etruscan** adındaki bir zanaatkâr kemikten ve altından takma diş yapmayı başarmıştı. Diş çürümelerinin - geçmişiyse neolitik çağlara kadar uzanır. Yani insanlar çok uzun zamanlardan bu yana **dişlerinden** çekmekteler.

Ne yazık ki rahat ve kullanışlı **takma dişlerin** yapılmasına kadar, oldukça çok zaman geçmesi gerekmiş. Yapmaya kalkışanların da karşısına üç ana sorun çıkmış; takma dişlerin hangi maddeden yapılması gerektiği, damağa nasıl takılacağı ve dişlerin nasıl doğal görünecekleri... Eskiden insanların **diş bakımı,** sirklerde çalışan ve ülkenin dört bir yanını dolaşan **dişçekiciler,** ya da dişçiyim diye geçinen, yalnızca zenginlere bakan insanlar tarafından yapılırdı.

Bir ara **dişler** su aygırlarının dişlerinden yapılıyordu. Ama öyle fazla dayanıklı değillerdi, kısa zamanda çürüyorlardı. En dayanıklı olanıysa altındı, o da çok pahalıydı.Yaklaşık 200 yıl önce bir **Fransız,** uzun deneyler ve araştırmalar sonunda **porselen diş** yapmayı başardı. Önce çok parlayan karışıma birkaç çeşit renk ekleyince, doğallık kazanmış oldu. Bugün de **porselen dişler** çok pahalıdır.

Yoksul insanların dişlerini satmak zorunda kaldığı zamanlar da olmuştur. Ama bu girişimler hiçbir zaman başarıya ulaşmamıştır. En fazla beş yıl dayanmışlardır. Bu durum da çoğu zaman ağıziçi iltihaplara yol açmıştır. Uzun bir süre de ölen insanların dişleri alınıp, dişsizlere takılmıştır.

☐ Geçen yüzyılın ortalarında, Fiji Dağları'nda yaşayan bir kabilenin eline düşen iki araştırmacı yaşamış. Kaçmanın olanağı yokmuş. Derken araştırmacılardan birinin aklına müthiş bir fikir gelmiş. Bütün kabilenin gözleri onların üzerindeyken, **takma dişlerini** çıkarmış. Tabii herkes paniğe kapılmış. Tutsakları büyücü sanmışlar ve hemen serbest bırakmışlar.

☐ **Dişsiz** yüzler, doğrusu pek garip duruyor. Dünyaca ünlü ressamlardan **Leonardo da Vinci,** dişsiz insanların yüzlerini çizmiş. Resimde görüyorsunuz. Aslında eskiden takma dişlerin kullanılış amacı bugünkünden çok farklıymış. O zamanlar, yemek yemek için değil de, insanlar daha çok utançlarından **takma dişleri** takarlarmış. Tabii dişler de şimdiki kadar rahat değilmiş. Hatta çoğu yemekten önce **takma dişsetini çıkarırmış.**

☐ 19. yüzyılın başındaysa Amerikalı bir **dişçi,** atmosfer basıncının dişçilikte çok önemli işlevi olduğunu bulmuştur. Eğer takma dişseti, damakla arada hiç hava kalmamacasına yerine iyi otutulursa, basınç nedeniyle yerinden kolay kolay çıkamıyormuş!

☐ 1844 yılında **Horace Wells** adındaki genç bir Amerikalının uyuşturucu olarak güldürücüyü (nitrois oksit) bulmasıyla, dişler ağrısız, acısız çekilmeye başlanmıştır. Artık insanlar korka korka dişçiye gitmiyorlar. Bu arada **Charles Goodye,** takma dişlerin damağını kükürtlü plastikten yapmayı denemiş, başarılı bir sonuça ulaşmıştır. Plastik kolaylıkla damağın biçimini alabiliyormuş. Son zamanlardaysa selüloit maddesinden yapılmaya başlanmıştır.

Tıbbın ilerlemesi sayesinde nasıl insanın pek çok sağlık sorunun üstesinden gelindiyse, diş sorunu da böylece giderilmiştir.

TOPRAK

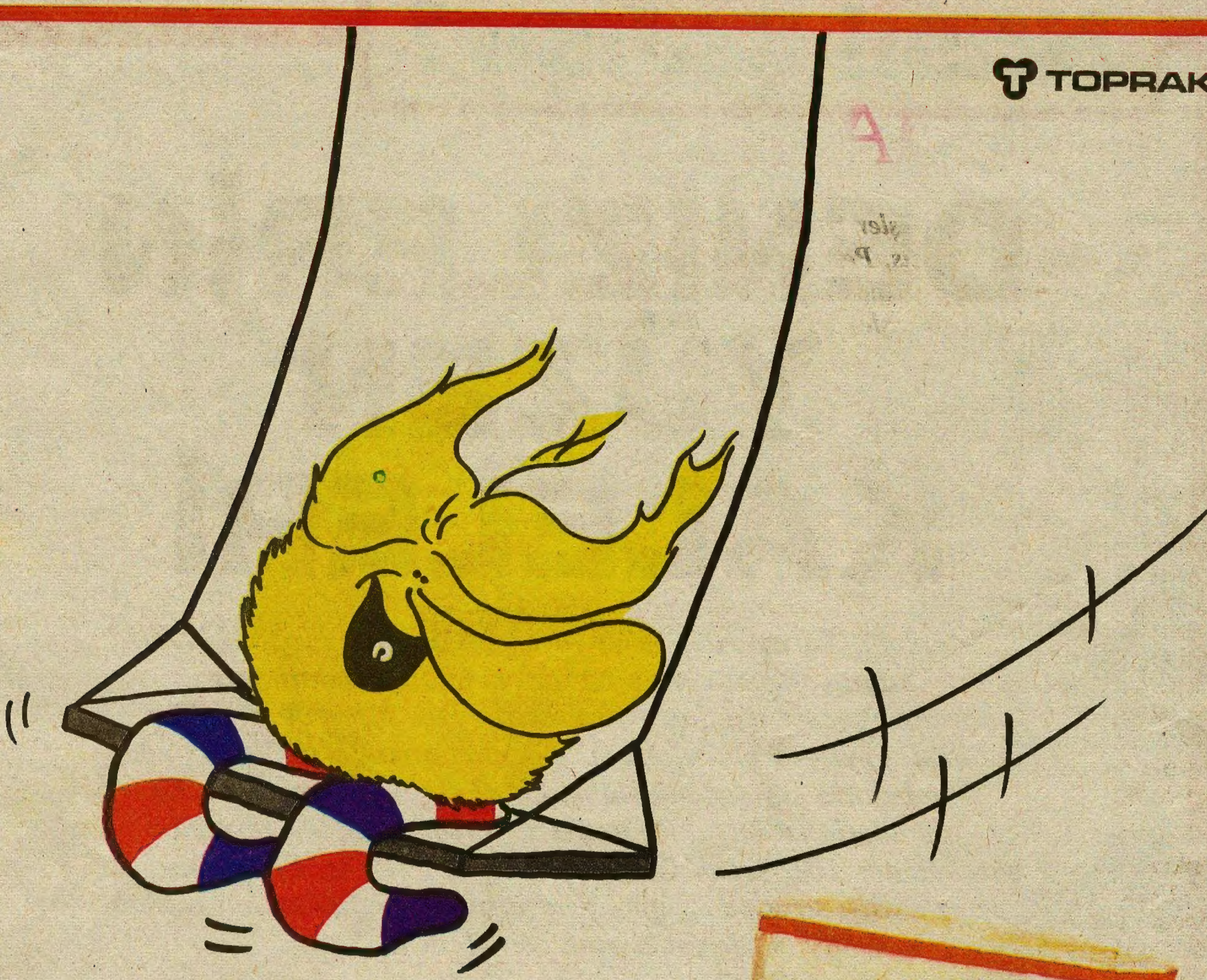

Çok yaşa Gala!

Yeni Gala Kapaklı Mendil

Nasıl Çalışır?

DENİZLERİN YÜZEN KALELERİ

II. Dünya Savaşı'nda, zırhlı savaş gemilerinin güvenilirlikleri kanıtlanmıştı... Ama bu güvenilir oluş, onların hiç batırılamayacağı anlamına gelmemeli. Dev bir uçak gemisi bile, ne denli güvenilir olursa olsun, can alıcı noktalarına isabet eden bombalarla saf dışı edilebilir. Özellikle denizaltılar, bu tür gemilerin en büyük düşmanı sayılıyor. Aşağıda resmini gördüğünüz ABD Uçak Gemisi "Wasp", 1942'de, Pasifik'teki bir deniz savaşı sırasında Japon denizaltıları tarafından okyanusun derinliklerine gömülmüştü.

ASKERİ uçak ve helikopterleri taşıyan savaş gemilerini kısaca tanımlamanız istense, ne dersiniz? Sizlere yardımcı olalım. Bir uçak gemisini anlatırken kullanabileceğiniz en doğru tanım, 'yüzen askeri üs' sözüdür. Gerçekten de o koca gövdeleri ve taşıdıkları yüzlerce silah ile uçak gemileri bir tür yüzen askeri üsler değil midir?...

Uçak gemilerinin yıldızı II. Dünya Savaşı yıllarında parladı. Gerçekten de o yıllarda bir devletin sahip olabileceği en güçlü silahların başında uçak gemileri geliyordu. Ancak her isteyen devlet uçak gemisine sahip olamıyordu. Çünkü çok pahalıydılar. ABD Deniz Kuvvetleri'nde görev yapan US Nimitz, uçak gemileri arasında en üstün olanlardan biri. Türkiye'yi de ziyaret eden bu uçak gemisinin benzerini yapmaya kalkışmak ise üç milyar doları aşkın bir paranın harcanmasını gerektiriyor. Türk Lirası cinsinden söylemeye kalkarsak, üç trilyon. Tabii bu miktarin içine sık sık geliştirilen elektronik sistemleri ve yeni silahları dahil etmiyoruz.

Ancak bundan 40-50 yıl önce 'en üstün savaş aracı' olarak bakılan uçak gemilerine bugün aynı gözle bakılmıyor. Hatta kimi askeri uzmanlar, uçak gemilerinin kullanışsızlığını ve ,kolay

hedef olabilme özelliğini dikkate alarak 'yüzen ördek' adını veriyorlar. Uçakların havalanabilmeleri için gerekli olan geniş güvertesi ve üzerindeki silahları taşıya bilmesine olanak sağlayabilmek için sahip olduğu büyüklük, uçak gemilerini biraz gözden düşmesine yol açan etkenlerin ilki. İri gövdeleriyle süratli ve kolay manevra yapamamalarına ek olarak saldırılara karşı geniş bir hedef oluşturmaları da işin diğer yönleri.

Bu nedenle uçak gemilerinin gövdelerinin küçültülmesi konusunda çalışan uzmanlar, askeri uçakların tasarımı ve yapımı konusunda çalışanlarla işbirliğine gitmek zorunda kaldılar. Helikopterlerin ağır silahlarla do natılabilir hale getirilmesi ve dikine ya da kısa mesafelerde iniş-kalkış yapabilen uçakların geliştirilmesiyle de uçak gemileri üzerinde çalışan uzmanların işleri kolaylaştı. Daha küçük gövdeli uçak gemilerinin yapılabilmesine olanak sağlandı. Ancak US Nimitz uçak gemisinin ağırlığının 91 bin 487 ton, boyunun da 323 metre olduğu gözönüne alındığında ne yapılırsa yapılsın, 'küçültülmüş' uçak gemilerinin bile yine 'büyük hedef' oluşturmasının önü alınamadı. Nükleer enerjiyle çalışan 4 motorunun varlığına rağmen saatte 56 kilometrelik sürate ulaşan US Nimitz ve benzerlerinin savaş sırasında 'yavaş' kalacakları ortada.

Uçak gemileri arasında büyüklük sıralamasında ilk sırayı ise yine ABD Deniz Kuvvetleri'ne bağlı bir başkası, US Enterprise alıyor. Bugüne kadar inşaa edilen en uzun savaş gemisi ünvanını da taşıyan US Enterprise'ın boyu tam 336 metre. Yaklaşık 100 uçağı aynı anda barındıran hangarı ve her bir dakikada iki uçağın kalkışına elverişli güvertesiyle US Enterprize gerçek bir 'dev'.

Uçak gemilerinin yapımında ilk üç sırayı paylaşanlar, ABD' den sonra Sovyetler Birliği ve İngiltere. Zaten uçak gemilerinin biçimleri de bu üç ülkeden hangisinde yapıldıysa ona göre tanımlanıyor.

Sovyetler Birliği'nin en büyük uçak gemisi Kievs, 32 ton ağırlığında. ABD yapımı uçak gemileriyle karşılaştırıldığında daha küçük gözüküyor. Kievs, saldırı ve savunma amacıyla kullanılan 20 helikopter ile dikine iniş-kalkış yapabilen12 savaş uçağı taşıyor.

İngiliz Kraliyet Donanması' ndan Ark Royal 206 metre uzunlukta ve yaklaşık 50 kilometre süratle seyredebiliyor. Yine Kra liyet Donanması'ndan İnvincible sınıfı uçak gemileri ise uçakların kısa mesafede havalanmalarına olanak sağlar biçimde, 7 derecelik eğimi olan güverteye sahip. Bu sınıf uçak gemilerinin sonradan yapılan modellerinde ise güvertenin eğimi 15 dereceye çıkartıldı.

Gözden düşseler bile uçak gemileri, deniz kuvvetlerinin vazgeçemediği araçların başında yer lerini alıyorlar. Yerlerini hiçbir şeyin tutamaması nedeniyle de her geçen gün biraz daha geliştirilmeye, mükemmelleştirilmeye çalışılıyorlar.

Hermes, delta kanatları sayesinde, atmosferde saatte 25 bin kilometre hız yapabilecek biçimde programlanmış

BİLİM DÜNYASI

YENİ BİR UZAY MEKİĞİ

ABD **"Star Wars"**la uğraşırken, Avrupa da kendi uzay mekiği **"Hermes"**in hazırlıklarını tamamlamaya çalışıyor. Projede Hermes için kararlaştırılan ilk uçuş tarihi 1996. Avrupalılar uzay gemisi yapımına geç başlamalarına karşın bu konuda iddialılar. **Hermes,** Challenger faciasından sonra olabilecek kazalara karşı yeni özelliklerle donatılmış. Hızı yerden 35 km. yukarda saatte 5000 km'ye ulaşıyor. Kabindeki astronotlar bu hız nedeniyle sanki koltuklarında eziliyorlar. Bir süre sonra iki yakıt deposu ayrılıyor ve Hermes yoluna ana yakıt deposuyla devam ediyor. Bu depodaki sıvı oksijen ile hidrojenin yanmasıyla oluşan enerji, uzay mekiğine 1000 tonluk bir itme kuvveti kazandırıyor.

Diyelim ki tıpkı **Challenger**'da olduğu gibi ufak bir kıvılcım yakıt deposunun patlamasına yol açtı, açacak: Hemen bunu farkeden kontrol sistemi patlama gerçekleşmeden, 1 saniyeden daha küçük bir zaman içinde kabini 60 km. yukarıya fırlatıyor ve astronotların hayatları kurtulmuş oluyor. Kabin daha sonra inişini kolaylaştıran paraşütleriyle **Atlantik Okyanusu**'na düşüyor. **Hermes**'in başka bir özelliği de **"delta kanatları"** sayesinde yüksek atmosferde saatte 25.000 kilometreye yakın bir hız yapabilmesi. Ayrıca uzay gemisinin bazı kısımlarının dünyaya dönüşte atmosferde fazla ısınarak erimemesi için gövdede seramik de kullanılacak.

KANSER TEDAVİSİNDE YENİLİK

Son yıllarda fareler üzerinde yapılan çalışmalar, fare hücresi ile akyuvarının birleştirilmesinden elde edilen antikorları bir umut ışığı durumuna getirdi.

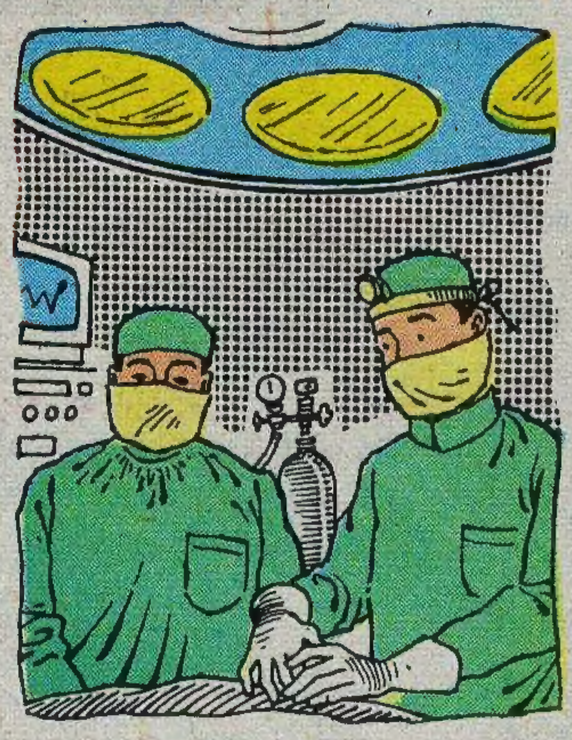

TIP bilimi her geçen gün önümüze umut verici, bazen de mucizevi sonuçlar sunuyor. Şu an dünyanın dört bir yanında organ nakli konusunda yapılan araştırmalarda elde edilen bir başarı aynı zamanda kanserli hastaları da ilgilendiriyor.

Bildiğiniz gibi organ nakillerinde çoğunlukla hastanın vücudu, vericinin dokusunu kabul etmiyor. Genç doku bulma güçlüğünün yanında bir de bu durum tıbbı karamsarlaştırıyordu. Ama son çalışmalarla fare hücresi ile akyuvarının birleştirilmesinden elde edilen **antikorlar büyük bir ümit ışığı oldu.** Yeni dokunun reddedilmesi olayını hastanın akyuvarları planlıyor ve uyguluyordu. Bu anlaşıldıktan sonra haberleşmelerinin engellenmesi için şef-akyuvardan, yardımcı şef-akyuvara mesaj gitmesinin önlenmesi gerekiyordu. Bunun için bu özel antikorlar üretildi ve kullanıldı. Antikorlar yardımcı şef-akyuvarları çepeçevre sarıyor ve onun mesajı almasını ve diğer akyuvarlara ulaştırmasını engelliyordu. Daha sonra vücut bu antikorlardan temizleniyordu. Bu mucize başarı farelerde yapılan deneylerde çok etkili olmuştu, insanlarda da bazı böbrek nakillerinde denendi, ama zorunlu kalındığı zamanlarda. Sonuçlar çoğunlukla olumlu, ancak bu tekniği insanlara uygulamak hem çok güç, hem de çok pahalı. Aynı yöntem lösemili hastalarda ilik naklinde uygulanmış ve sağlıklı kan hücrelerinin ürediği gözlenmiş. Bu **antikorlar kan kanserinde** ümit verici bir başlangıç olacak!

HAFTANIN TARİHİ

HAZIRLAYAN:
MÜMTAZ ARIKAN

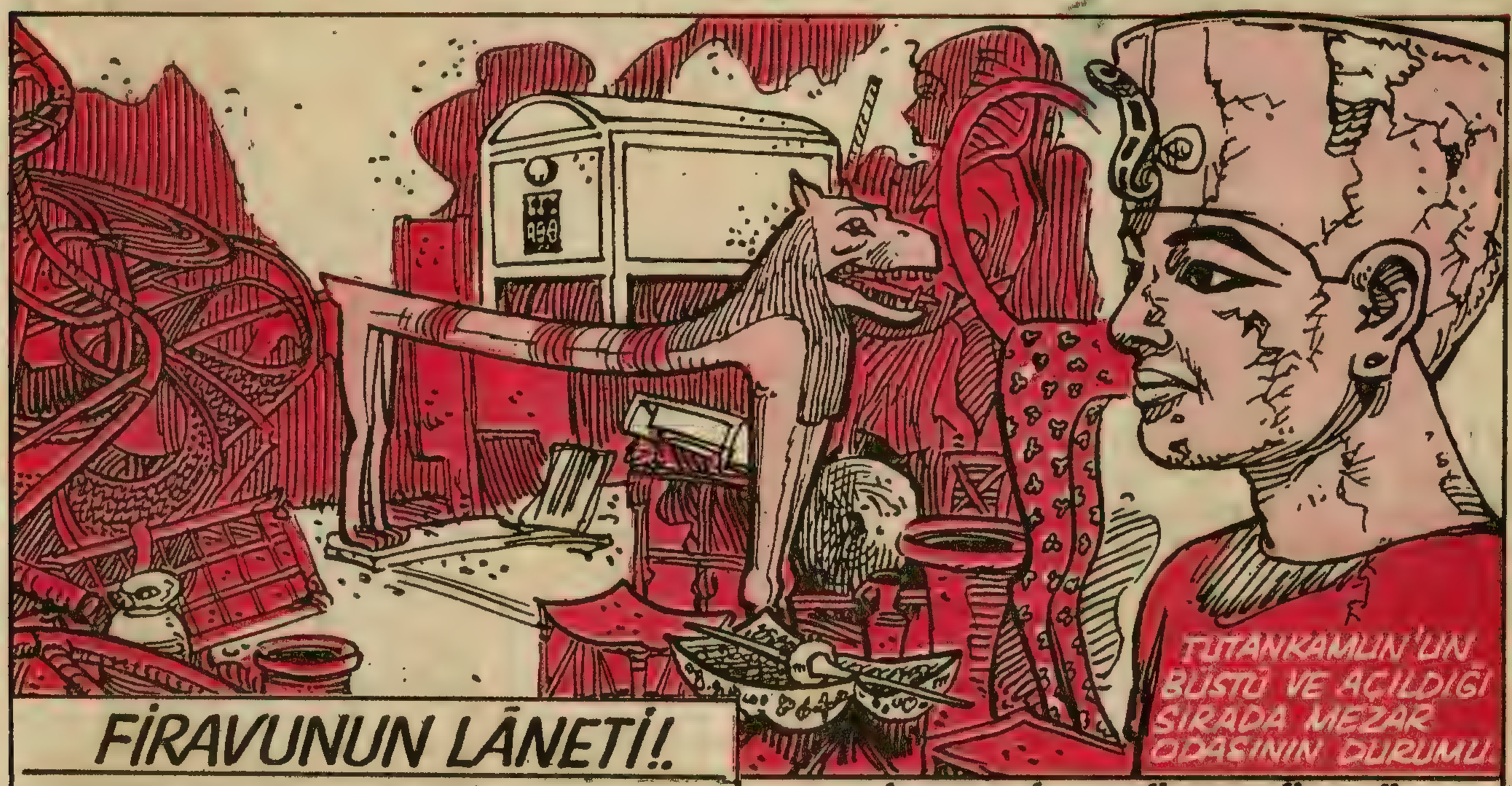

FİRAVUNUN LÂNETİ!.

5 KASIM 1922'DE, MISIR FİRAVUNU TUTANKAMUN'UN MEZARI BULUNMUŞTU. "KRALLAR VADİSİ"NDE, ARKEOLOG HOWARD CARTER'IN ORTAYA ÇIKARDIĞI BAZI BELGELERDE, O ZAMANA DEĞİN ADI BİLİNMEYEN TUTANKAMUN'DAN BAHSEDİLİYORDU. ARAŞTIRMA GENİŞLETİLİNCE MEZAR BULUNDU. BURASI, ELE GEÇİRİLEN EN ZENGİN FİRAVUN MEZARIYDI!. M.Ö. 1343'TE, 10 YILLIK İKTİDARI SONUNDA, 18 YAŞINDA, BİR HASTALIKTAN ÖLEN TUTANKAMUN, "YENİDEN DOĞMAK" İNANCIYLA MUMYALANMIŞTI. MEZARINI AÇACAKLARA DA LÂNET YAĞDIRMIŞTI. GERÇEKTEN DE, MEZARI AÇANLAR KISA SÜRE İÇİNDE, BİRER BİRER ÖLDÜ!.

İSMAİL DÜMBÜLLÜ

4 KASIM 1973'TE, GELENEKSEL TÜRK TİYATROSUNUN SON TEMSİLCİSİ SAYILAN ÜNLÜ OYUNCU İSMAİL DÜMBÜLLÜ ÖLMÜŞTÜ.. ÜNLÜ TÜLUATÇI KEL HASAN'IN YANINDA YETİŞEN SANATÇI, USTASININ VE NAŞİT ÖZCAN'IN SON YILLARINDA, "ORTAOYUNU" NA SAHİP ÇIKMAK DURUMUNDA KALMIŞTI. "KAVUKLU" ROLÜNDE OYNAYAN DÜMBÜLLÜ, FİZİK YAPISINDAN GELEN AVANTAJLARI ÇOK İYİ KULLANAN USTA BİR MİM SANATÇISI VE KOMEDYENDİ. ESPRİ ZAMANLAMASI PEK ÜNLÜYDÜ..

KISA KISA..

* 2 KASIM 1936'DA, DÜNYANIN İLK TELEVİZYON YAYINI LONDRA'DA BAŞLADI.
* 3 KASIM 1839'DA, MUSTAFA REŞİT PAŞA GÜLHANE HATTI HUMAYUNU'NU OKUDU.
* 6 KASIM 1893'TE ÜNLÜ RUS BESTECİSİ ÇAYKOVSKİ ÖLDÜ.
* 7 KASIM 1980'DE ÜNLÜ AMERİKALI SİNEMA OYUNCUSU STEVE MC QUEEN ÖLDÜ.
* 8 KASIM 1918'DE "İTTİHAT VE TERAKKİ"NİN LİDERLERİ YURDU TERKETTİ.

ROMAN

Sihirli Çikolata Fabrikası

Roald DAHL

Çeviren: NAZAN ERKMEN (3)

ERTESİ gece de Co Dede öyküsüne devam etti.

"Gördüğün gibi Çarli, pek yakın bir geçmişte, Will Wonka'nın fabrikasında binlerce işçi çalışıyordu. Bir gün aniden, Wonka, herkesin işine son verdi. Evinize gidin, bir daha da gelmeyin dedi."

"Neden?"

'Casuslar yüzünden."

"Casuslar mı?"

"Evet. Diğer çikolata yapımcıları Wonka'nın keşiflerini çok kıskanıyordu. Onun tariflerini öğrenebilmek için fabrikaya casuslar göndermeye başladılar. Bu adamlar bir işçi gibi işe giriyor, şeker ve çikolataların tariflerini çalıyordu."

Çarli, **"Sonra da formülü kendi fabrikalarına mı veriyorlardı?"**

Co Dede **"Herhalde"** dedi, **"Çünkü kısa bir süre sonra Fıkfık Fabrikası bile güneşte erimeyen bir dondurma keşfetti. Zaman geçmeden Mankafa fabrikası günlerce çiğnendiği halde lezzetini kaybetmeyen bir çiklet piyasaya sürdü. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Bay Sarsak da şekerden insan büyüklüğünde balonlar yapmaya başladı. Bu balonlara iğne batmadıkça patlamıyordu. Daha nice nice şaşılacak örnekler var. Bay Wonka saçını başını yoluyordu. Bu korkunç, ben mahvolduml Her yer casus doldu! Bu fabrikayı kapamam gerek diye hayıflanmaya başladı."**

Çarli. **"Ama kapanmadı değil mi?"** diye sordu.

"Hayır kapandı. Wonka çok üzgün olduğunu söyledi. Kapıları kapatıp, üstüne zincir vurdurttu. Ve birdenbire Wonka'nın dev çikolata fabrikası yalnızlığa terkedildi. Ne bacalardan duman çıkar oldu, ne de makinelerden ses duyuldu... Çevrede tek bir canlıya bile rastlanmıyor, bir tek çikolata bile üretilmiyordu. Bay Wonka bile aniden kayıplara karıştı."

Co Dede **"Böylece uzun yıllar geçti. Fabrika kapalı kaldı. Herkes zavallı Bay Wonka, ne de iyi adamdı. Ne şahane çikolatalar yapıyordu. Artık her şey bitti mahvoldu diye mırıldanıyordu.**

Sonra akıllara durgunluk veren bir olay oldu. Bir gün, sabahın erken saatlerinde, fabrikanın bacalarından ince bir duman tabakası sızmaya başladı. Kasabalılar durup **"Neler oluyor?"** diye bakarken;

"Birisi ocakları yakmış! Bay Wonka dükkânı açmış." diye bağırdı köylünün biri.

Kasabalılar kapıların ağzına kadar açık olacağını düşünerek fabrikaya koştular. Bay Wonka'nın da gelenleri karşılayacağını umuyorlardı.

Kapılar hiç de düşündükleri gibi açık değildi. Bay Wonka da görünürlerde yoktu.

İnsanlar **"Fabrika çalışıyor. Bakın makinelerin sesini dinleyin. Her yeri mis gibi çikolata kokusu kapladı."** diye bağırdılar.

Co Dede öne doğru eğilip, kemikli parmaklarını torununun dizine koydu. **"Ama işin en esrarengiz tarafı, fabrikanın duvarlarında gölgeler görünüyor. Sokaktan geçenler buzlu camların ardında kımıldayan insanlar görüyor."** dedi.

Çarli merakla **"Nasıl gölgeler?"** diye sordu.

Herkes de birbirine bunu soruyordu.

"Fabrika insan dolu. Fakat ne içeri giren var, ne de dışarı çıkan. Kapılar da kapalı. Bir mucize bu."

Co Dede **"Ama fabrika tıkır tıkır işliyor ve on yıldan beri de çikolataların tadına tad katıyor. İçeri casus sızmadığı için de Bay Wonka'nın sırlarını çalamıyorlar. Böylece yapılan şekerlerle çikolataları taklit edemiyorlardı."**

Çarli, **"Ama dedeciğim Bay Wonka fabrikasında kimleri çalıştırıyordu?"**

"Onu Tanrı bilir."

"Amma da saçma. Şimdiye dek bir Allahın kulu çıkıp da"Kim çalışır bu fabrikada?" diye sormadı mı?"

"Artık Wonka'yı gören yok. Burnunun ucunu bile göstermiyor. Kapıdan girip çıkan sadece çikolatalarla tatlılar. Onlarda duvardaki gizli bir kapıdan girer, paketlenir ve sipariş verilen adreslere kamyonlarla gönderilir."

"Ama dedeciğim, burada çalışanlar kimler?"

Co Dede **"Oğlum işte çikolata dünyasının en önemli sorunu bu. Bu çalışanlar hakında tek bildiğimiz çok ufak oldukları... Pencerelerin ardında gecenin çok geç saatlerinde beliren minnacık gölgeler bilirim. Benim dizim kadar insanlar."**

Çarli **"O kadar küçük insan olur mu hiç"** diye mırıldandı.

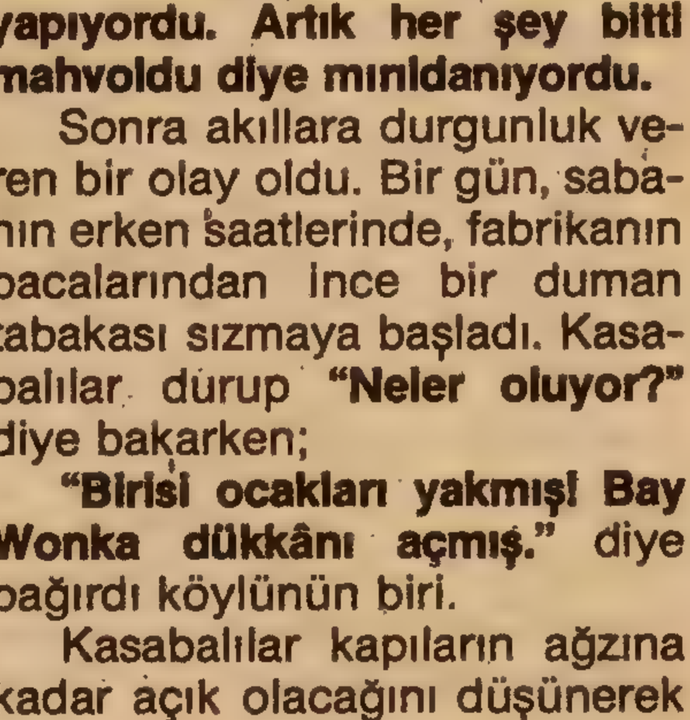

Çarli

Tam o sırada Çarli'nin babası Bay Bucket içeri girdi. Dişmacunu üreten fabrikadan yeni dönmüştü. Herkesin girebilmesi için gazeteyi havaya kaldırarak **"Haberi duydun mu?"** diye bağırdı.

"WONKA FABRİKASI, SONUNDA BİRKAÇ ŞANSLI KİŞİ İÇİN KAPILARINI AÇIYOR, (SON POSTA)"

Altın Bilet

Co. Dede, **"Yani insanlar fabrikaya rahatça girebilecek mi?"** diye bağırdı. **"Bize gazetede ne yazıyor çabuk oku."**

Bay Bucket, **"Tamam, şimdi dinleyin"** dedi ve gazeteyi okumaya başladı.

"On yıldan beri kimseciklerin görmediği çikolatalar Padişahı Bay Wili Wonka, aşağıdaki ilânı vermiştir":

Ben Wili Wonka, sadece beş çocuğa fabrikamı görme hakkı veriyorum. Ama sadece beş kişi diyorum. Unutmayın. Bu beş şanslı çocuk, bizzat benim tarafımdan fabrikayı gezecek işin püf noktalarını, gizliliklerini ve sihirbazlıklarını öğreneceklerdir. Ve bu gezinin sonunda, özel bir armağan olarak kendilerine hayatlarının sonuna dek yetecek kadar, çikolata ve şeker verilecektir. Onun için ALTIN BİLET'lerimize dikkatinizi çekerim. Altın kâğıt üzerine beş adet altın BİLET basılmıştır ve bu altın biletler bildiğimiz çikolata ambalajlarının içine yerleştirilmiştir. Bu çikolatalar her dükkânda satılmaktadır. Dünyanın her yerinde Wonka dükkânlarından satın alınabilir. Sadece bu biletlere sahip olan beş şanslı ALTIN BİLET sahibi fabrikamı görebilir. Hepinize iyi şanslar ve mutlu avlanmalar.

İmza: **Wili Wonka**

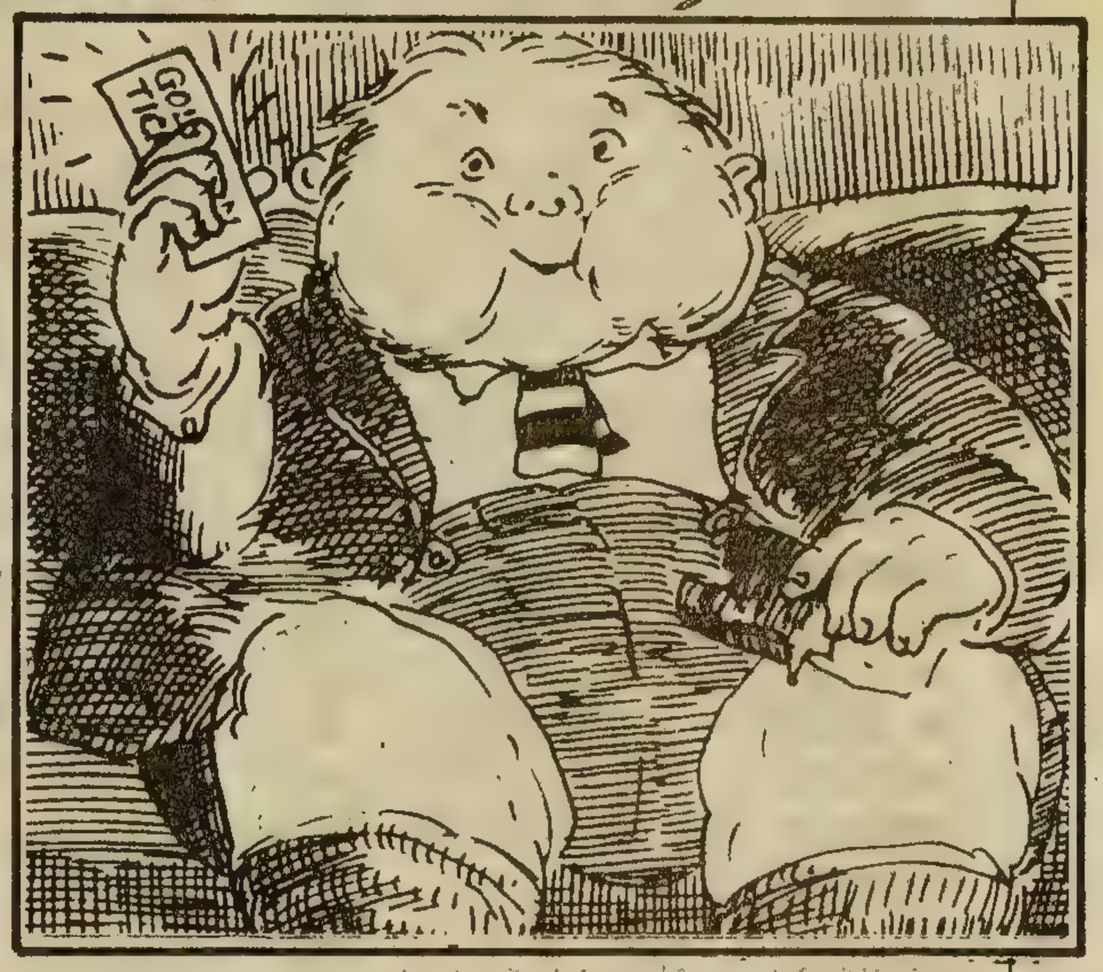

Wonka Çikolatalarının içine konan "Altın Bilet"ler büyük bir ilgi görüyordu. Herkes Wonka Çikolataları alma yarışına girdi. Ya Çarli?...

Jozefin Nine **"Bu adam çatlak"** diye mırıldandı.

Co Dede **"Ne çatlağı, bir deha o."** diye bağırdı. **"Bir sihirbaz o. Şimdi neler olacak bir tahmin et. Tüm dünya çikolata ambalajının altındaki altın bileti aramaya koyulacak. Herkes Wonka çikolatası alacak. Şimdiye kadar sattığının milyonlarca katını satacak. Kim bilir bu bileti bulmak ne kadar heyecanlı olacak."**

Corc Dede **"Hem de hayatının sonuna kadar çikolata sahibi olacak. Hem de parasız. Düşünün bir kez."**

Corcina Nine **"Herhalde kamyonla yüklenir ancak bu kadar çikolata"** dedi.

Cozefin Nine **"Düşünmek bile beni hasta ediyor."** diye ekledi.

Co Dede **"Saçma"** diye mırıldandı.

Çarli, **"Çikolatayı açıp, pırıl pırıl parıldayan altın bir bilet bulmak ne demek düşünün bir kez"** diye bağırdı.

"Dedecim, benim pek şansım yok. Yılda sadece bir kez çikolata alabiliyorum."

Corcina Nine **"Hiç belli olmaz. Gelecek hafta doğumgünün. Senin de herkes kadar şansın olacak."** dedi.

Corc Dede **"Korkarım zengin çocuklar kadar boi şansı olamayacak. Biz yılda ancak bir tane alabilirken, onlar istedikleri kadar çikolata alma şansına sahipler. Bana kalırsa hiç ümit yok."** diye mırıldandı.

SÜRECEK

Bilinmeyen yönleriyle

HAYVANLAR

Erkek Anneler

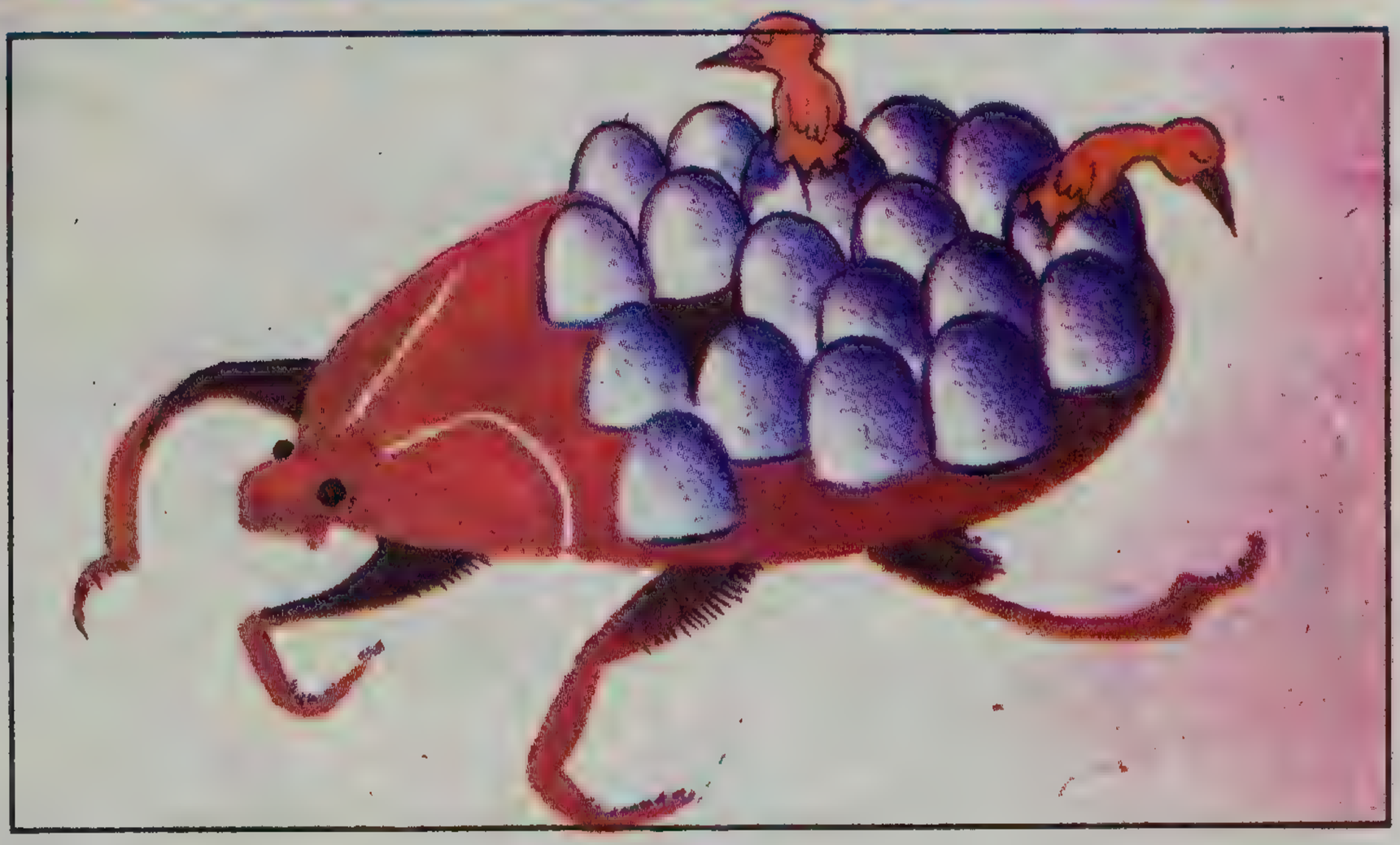

HAYVANLAR âleminde de daha çok **dişiler** yavrularını büyütür. Ama her zaman böyle değildir. Bazı hayvanlar arasında **erkek "anne"** ler de vardır.

Bir **kurbağa** cinsi olan **"Darwin'in Kurbağaları"** dişisinin yumurtalarını yutar. Çenesinin altındaki gırtlağında yavrular gelişinceye kadar bekletir. Daha sonra da ağzından doğurur.

Amerika'da yaşayan **tahta kurularının** dişisi, çok akıllıdır. Yumurtladığı yumurtaları erkeğinin sırtına yapıştırır. Yavrular doğuncaya kadar, **erkek tahta kurusu** bunları sırtında taşımak zorundadır. Bu yükten kurtulmak için çok uğraşır, ama başarılı olamaz.

Kuluçkaya yatmanın bütün zorluğunu **baba deve kuşları** çekerler. Tam iki ay süreyle kuluçkaya yatarlar. Bu süre içinde ne yerler, ne de bir şey içerler. Bu yüzden 7-8 kilo kaybederler. Görevleri yavrular yumurtadan çıktıktan sonra da devam eder. Onları büyük özen göstererek bakarlar.

Penguenler'in yuvaları, genellikle denizden çok uzaktadır. **Dişi penguen,** yumurtlar yumurtlamaz doğru denize, balık avlamaya gider. Zavallı babaysa karada yapayalnız bir tek yavrusuna bakmak zorunda kalır. **Dişi penguen** dönünce eşini haftalar bo-

Kahraman Anne Babalar

BAZI hayvanlar, türlerini devam ettirmek için milyonlarca yumurta yumurtlarlar. Çünkü bu yumurtaların çoğu başka hayvanlara yem olur. Çoğu hayvansa fazla yumurtlayamaz. Bu yüzden yavrularını gözlerinin önünden ayırmazlar. Hatta onlar için ölümü bile göze alırlar.

Yağmur kuşları, yavrularını yemeye gelen düşmanının dikkatini çekmek için yaralı taklidi yapar. Böylece düşmanını yuvasından uzaklaştırmış olur.

Marina balinaları da kötü gün dostudur. Yaralı arkadaşları olduğu zaman, boğulmasın diye uzun süre sırtlarında taşırlar.

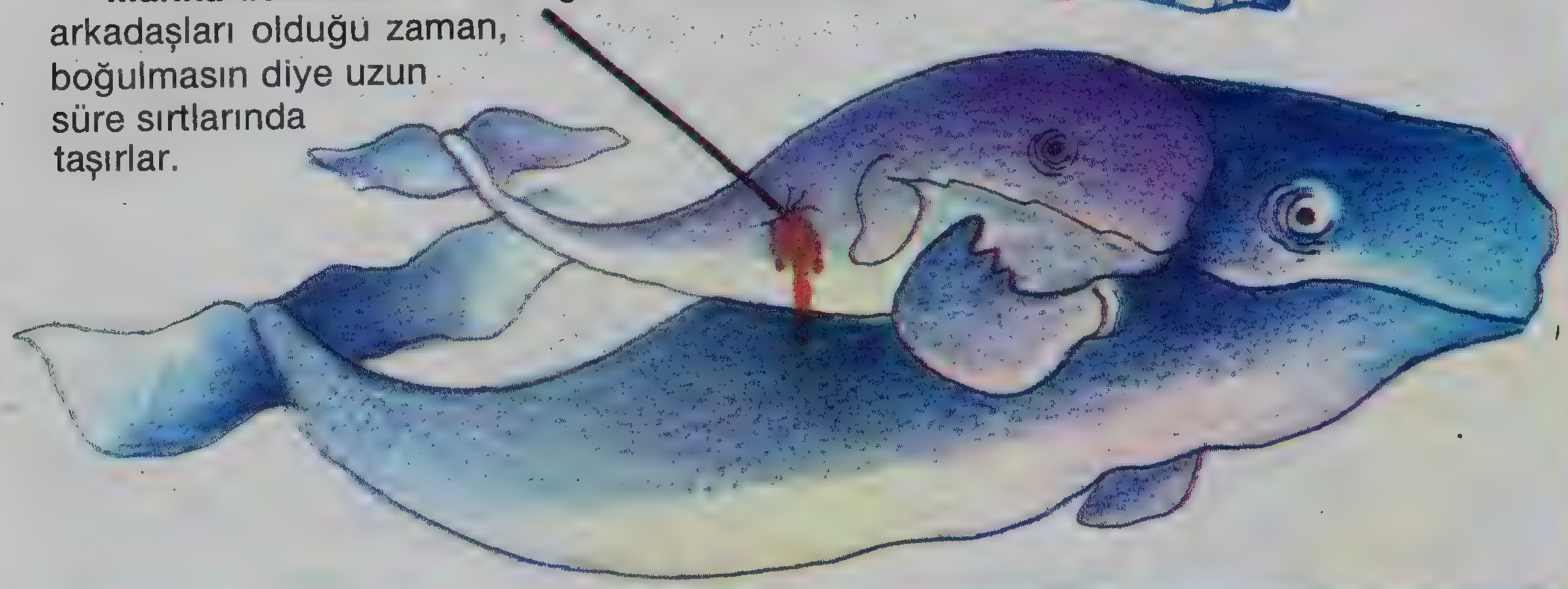

yunca hem soğuktan donmuş, hem de açlıktan kıvranır bir halde bulur. **Dişininse,** karnı balıkla doludur. Ama ne yazık ki onlarla yavrularını beslemek zorundadır. Eşi döner dönmez **baba penguen,** denize koşturur. Ama çok zayıf düştüğü için bazen kendinde avlanacak gücü bulamaz. Tabii bu onun sonu olur.

Erkek denizatları, dişilerin bıraktığı yumurtaları kuyruklarının iç bölümündeki "yalancı mide" denilen bir kesede taşırlar. Yavru denizatları doğana dek baba bu görevi yapar ve olayı gözleyen birçok insan da, yanlış olarak, **baba denizatlarının** doğurduğunu sanır.

Bulmaca

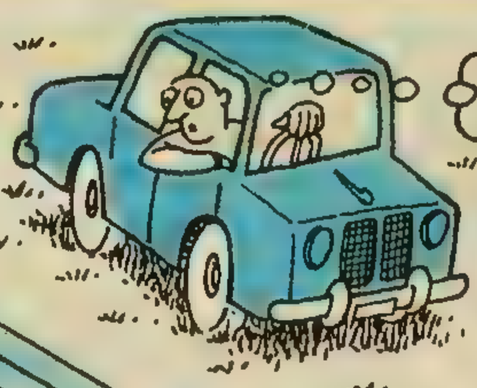

VARIŞ

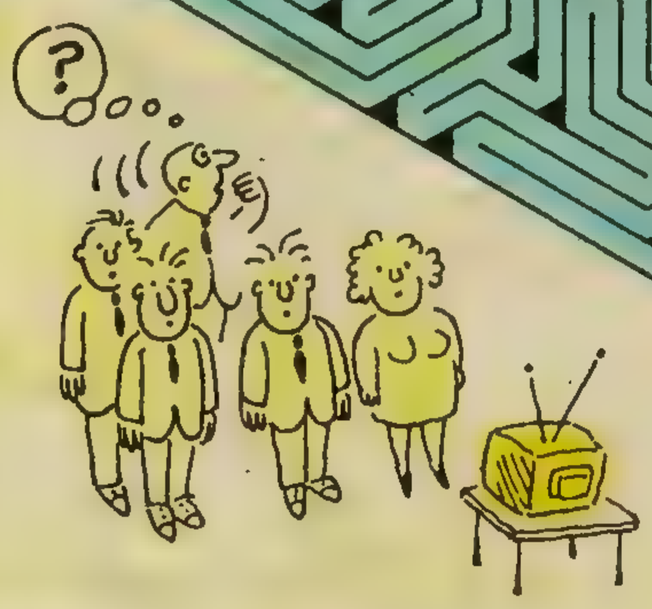

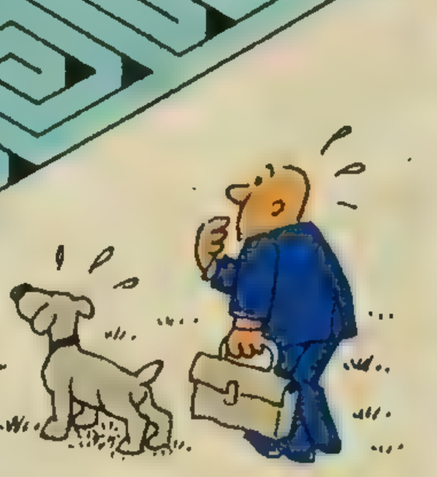

Okla işaretli yerden başlayarak "varış"a ulaşabilir misin?

Bilmece

SİMETRİK RESİMLER

Aşağıdaki resimlerden sekiz tanesi ikişer ikişer birbiriyle simetriktir. Bir tanesi diğerlerinden farklıdır. Simetrik olanları ve farklı olanı bulabilir misin?

Noktalı yerleri boya, bakalım ortaya ne çıkacak?

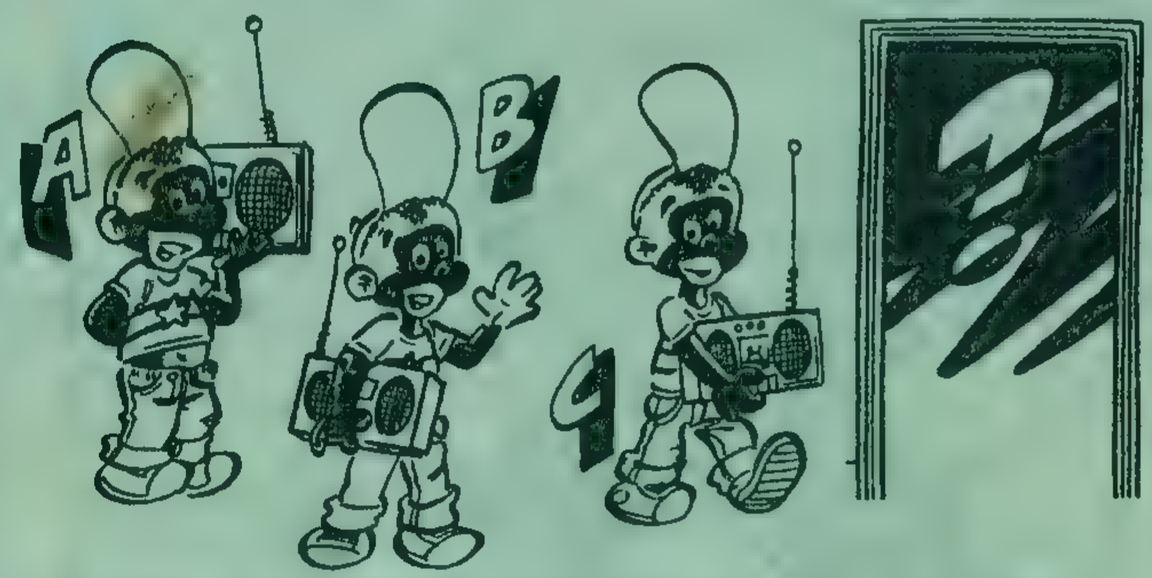

KAPI: Çocuklardan hangisinin, hiç eğilmeden kapıdan geçebileceğini, bir bakışta söyleyebilir misin?

Bilmece

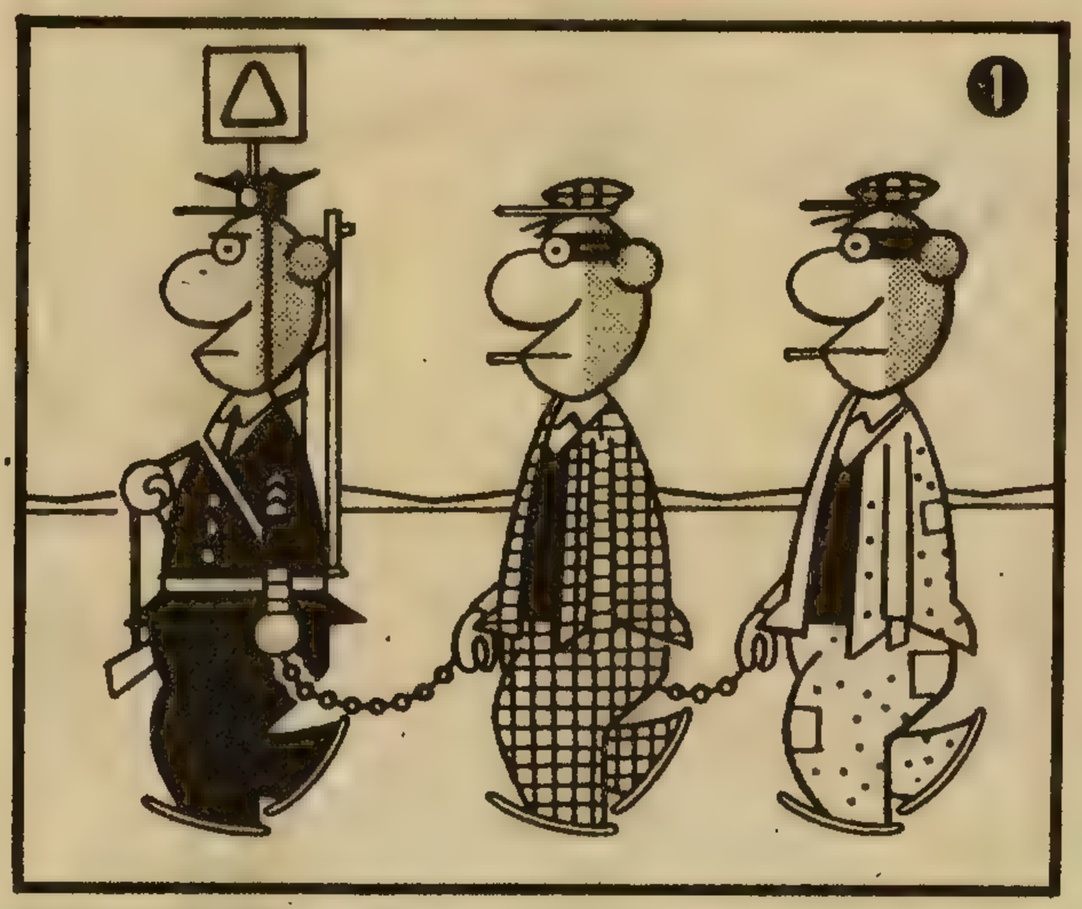

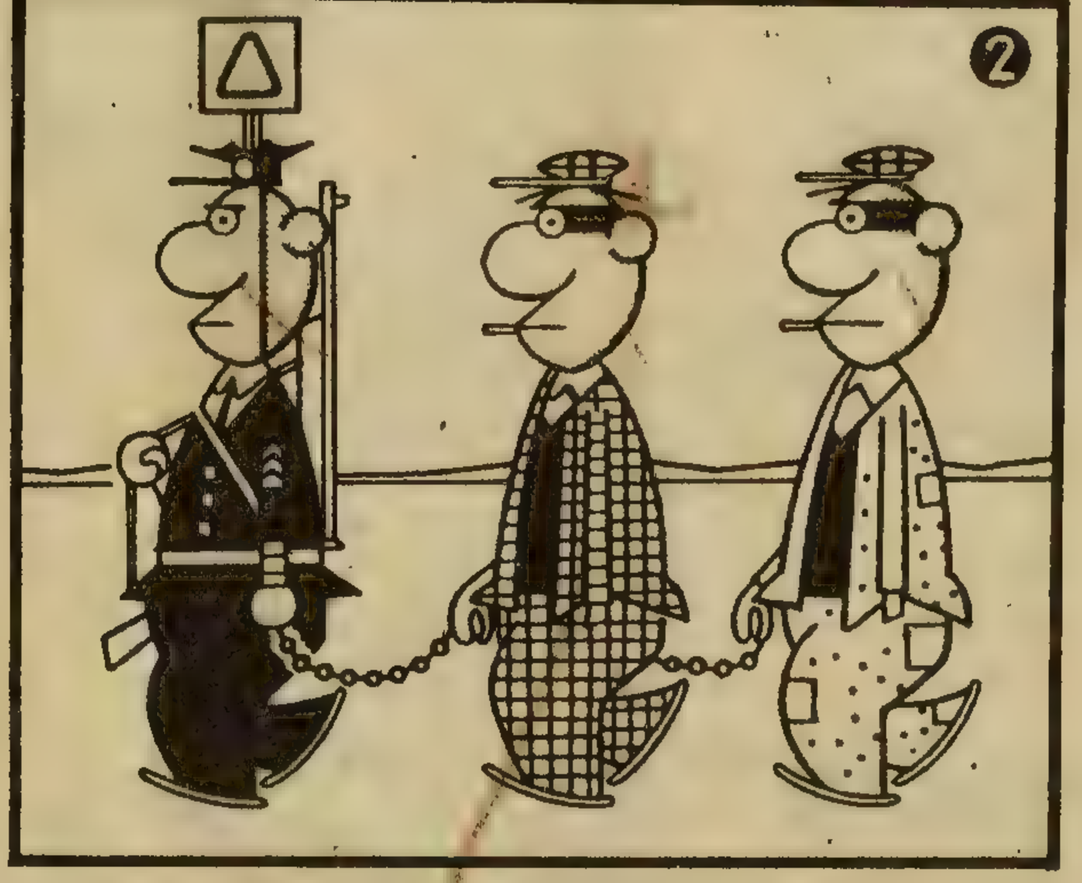

8 FARK: İki resimdeki 8 farkı bulabilir misin?

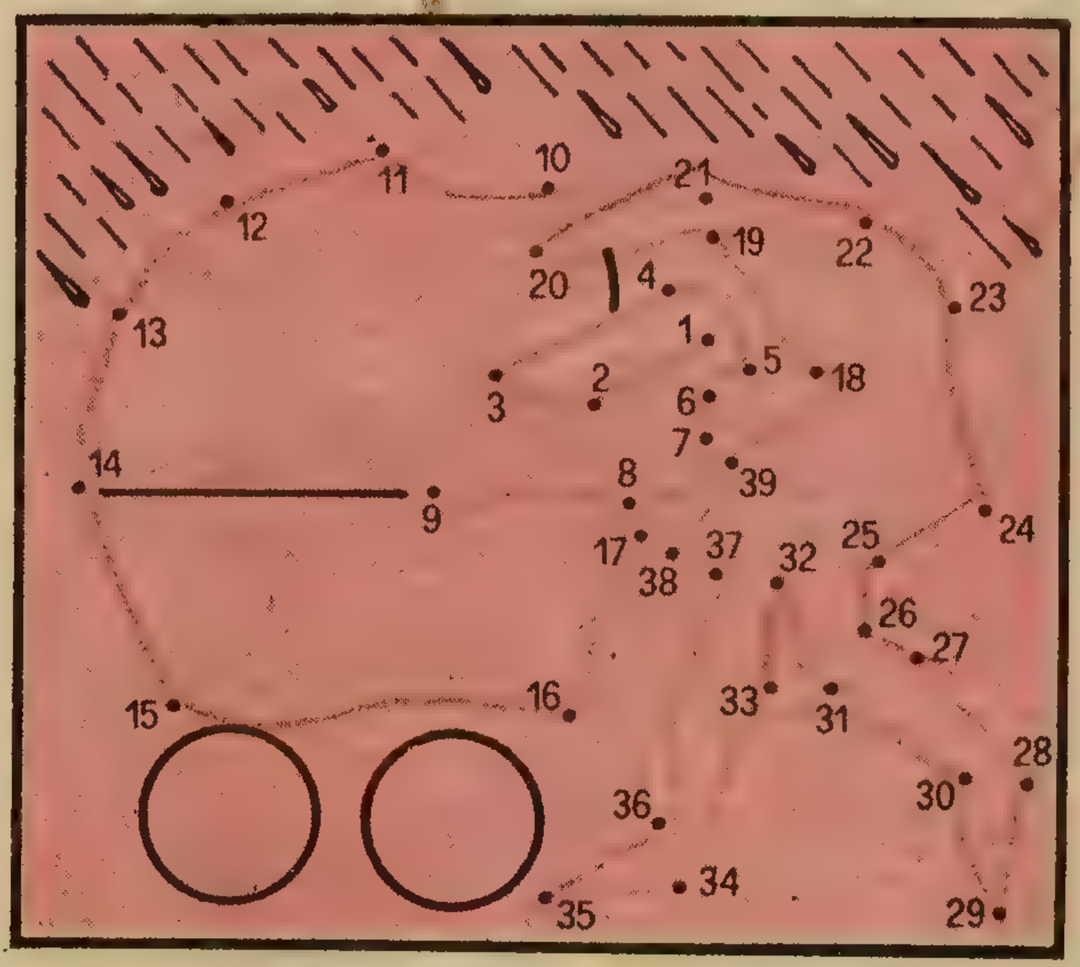

Noktaları birleştir, bakalım ne çıkacak?

KARELEMECE: Sağdaki şekli ortadaki kare dışında, içinde her şekilden iki tane kalacak biçimde dört eşit parçaya bölebilir misin?

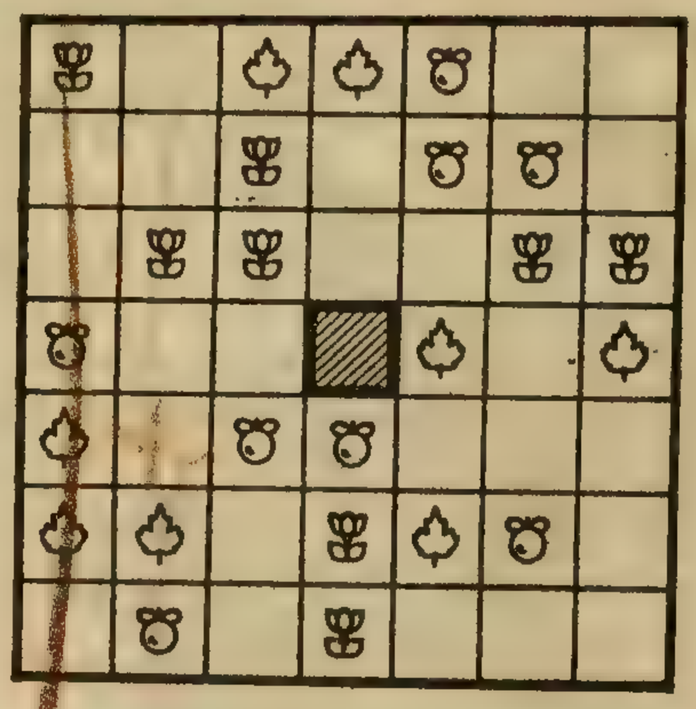

SOĞUK BİLMECE

Neyin ağzı, bir sürü insanı, otomobilleri alacak kadar büyüktür?

(Yanık Dontyol ağzı)

EŞLEŞTİR: Önden ve arkadan görünüşleri çizilmiş çocukları eşleştirebilir misin?

Bulmaca

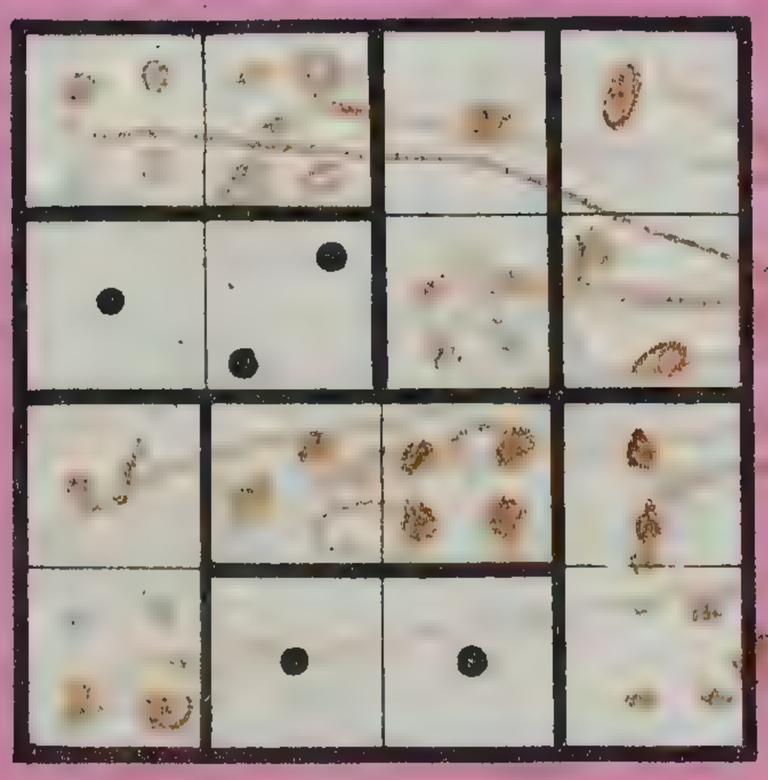

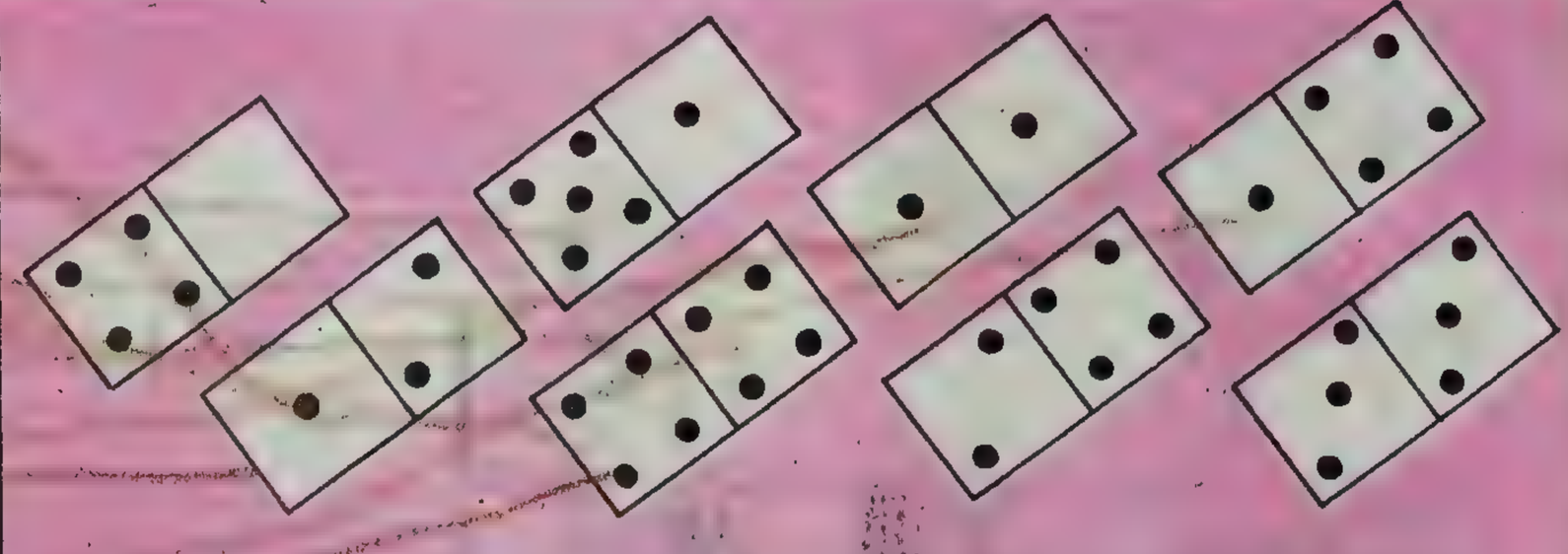

DOMİNOLAR: Üsteki domino taşlarını soldaki boş yerlere öyle yerleştir ki soldan sağa, yukarıdan aşağıya her sıradaki noktaların toplamı 10 olsun. Ayrıca her iki köşegen sırasındaki noktaların toplamı da 10 olmalı.

EKSİKLER: Birinci resme göre diğerlerindeki eksikleri bulabilir misin?

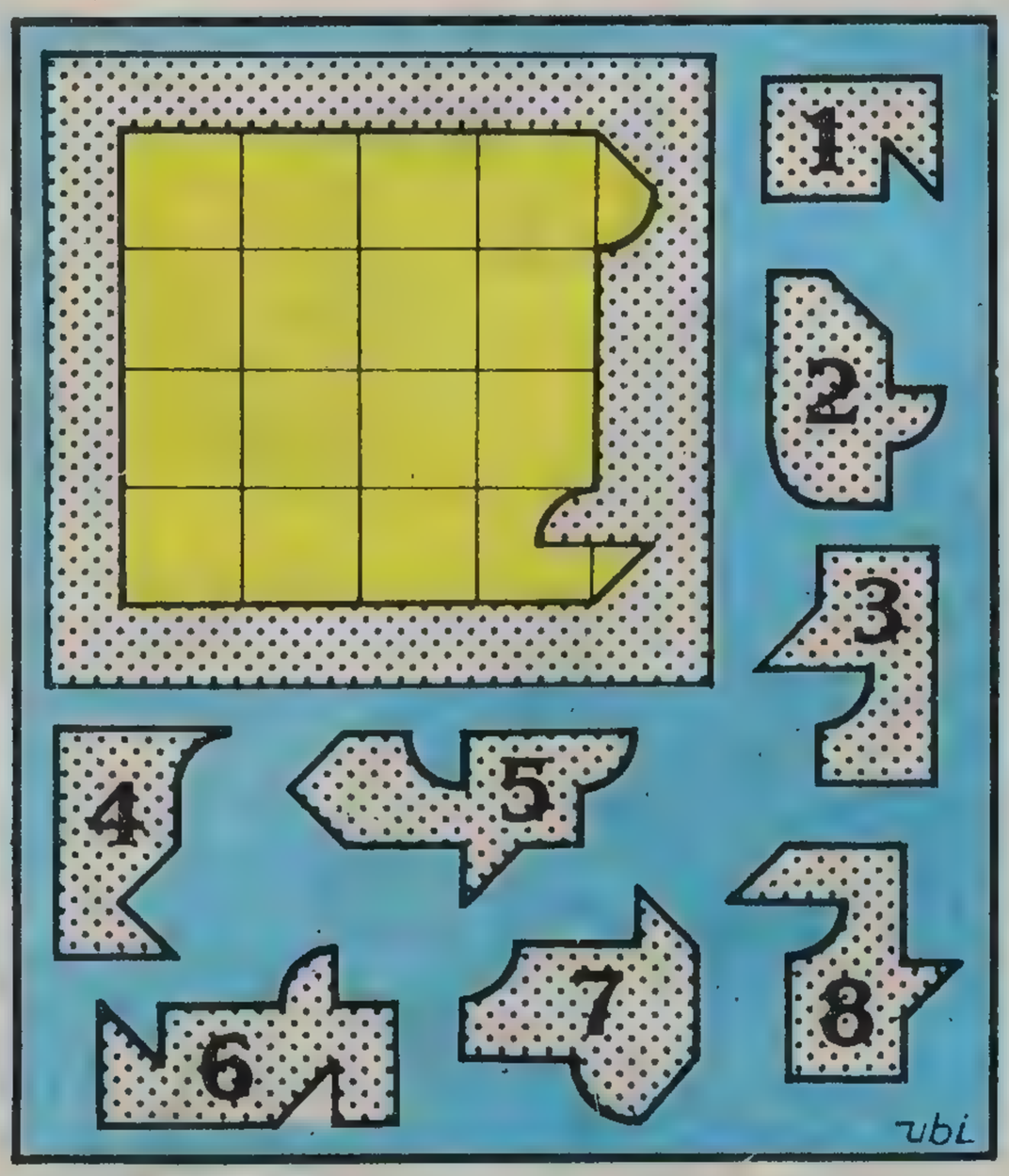

MOZAİK: Numaralı parçaları, beyaz kareleri tam olarak kaplayacak biçimde yerleştirebilir misin?

GEÇEN SAYININ YANITLARI

BOZUK TELEVİZYON: 1— Kazandaki kepçenin sapı. 2— Soldaki adamın pantolonu. 3— Ahçının önlüğü. 4— Testerenin sapı.
KARELEMECE:

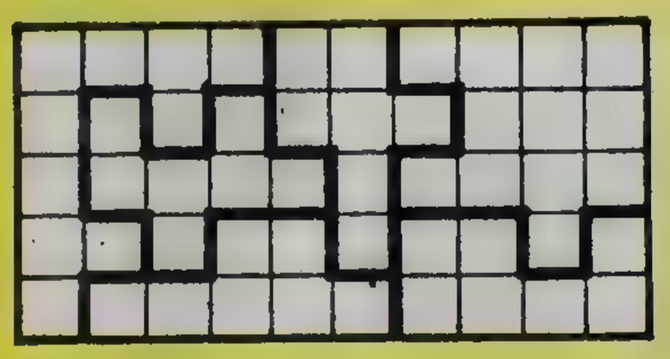

BALIKLAR: C farklıdır.
MATEMATİK: Sayıların toplamı A'da 18, B'de 19, C'de 20. Bu sıralamaya göre D'nin toplamı 21 olması gerekir. Boş yuvarlağa 5 yazılmalıdır.
SAYILAR: 1+5+6+4+6+6+6+3+5+4=4=46
ŞEKİLLER: 4.
EKSİKLER: İkinci resimde: 1— Filikanın üstü. 2— Fıçının üstteki çivisi. 3— Kızın solundaki iskele babasının çıkıntısı. 4— Kucaktaki çocuğun şapkası. 5— Kadının cebi. **Üçüncü resimde:** 1— Solda alttaki kuş. 2— Kızın eteğindeki çizgi. 3— Halatın ucu. 4— Soldaki kasanın üstü. 5— Kadının şapkası. **Dördüncü resimde:** 1— Geminin pencereleri. 2— Kızın saçı. 3— Mendilin altı. 4— Fıçının çizgileri. 5— Kasanın sağındaki şekil.
HANGİLERİ? Gül, Panjur, Ev, Meşale, Salyangoz.
KARE BULMACA: Soldan Sağa: 1— Karaborsa. 2— Afacan - İs. 2— Fosil - Acı. 4— Er - Esir. 5— Totem - İl. 6— Ezine. 7— At. 8— Yakamoz. 9— Afili - Arı. **Yukarıdan aşağıya:** 1— Kafeterya. 2— Aforoz - Af. 3— Ras - Tilki. 4— Acilen - Al. 5— Bal - Mermi. 6— On. 7— Asil - Za. 8— Sicil. 9— Asık - Atkı.
RESİM ZİNCİRİ: A-E'de baston, E—B'de çiçek, B-G'de kalp, G-D'de nal, D-F'de kuş, F-C'de ay, C-H'de süpürge.
8 FARK: 1— Adamın saçı. 2— Makara kolu. 3— Misinanın boğumu. 4— Koltuğun yan çizgisi. 5— Adamın topukları. 6— Adamın yakası. 7— Ray demirinin ucu 8— Soldaki tampon

UÇAN BİSİKLETLER!

□ Uçan Bisikletler Festivali çok heyecanlı geçiyor...

HİÇ de alışık olduğumuz bisikletlere benzemiyorlar değil mi? Doğrusu çoğunun bisiklete benzediği pek söylenemez. Daha çok tekerleklerin üzerine oturtulmuş, garip cisimleri andırıyorlar. Peki nasıl ilerliyorlar dersiniz?...

Bu araçların ortak özelliği insan gücüyle çalışması. Yani motorları yok; böylece yakıt koymak da gerekmiyor.

İngiltere'de bir kasabada her yıl düzenlenen ve iki gün süren festivale gitseydiniz, bu

Yarışma için İngiltere'den gelen Nicky Dibble, bisikletiyle bir virajı alırken...

Fotoğrafta Cindra Howard üç tekerlekli bisikletiyle son sürat giderken görülüyor.

Yarışmaya Hollanda'dan katılan 19 yaşındaki Hans Jouta, böyle bir yarışma yapıldığını duyar duymaz hemen işe koyulmuş, 6 ay içinde kendine üç tekerlekli çok özgün bir bisiklet yapmış.

garip görünüşlü, bisiklet demeye bin şahit isteyen araçlardan bol bol görebilirdiniz. Bu yıl düzenlenen yarışmaya birbirinden değişik 200 araç katıldı. Seyirciler yarışmadan çok araçların rengârenk görünümlerinden ve güzelliğinden etkilendiler. Araçların hepsini tek tek inceleyip, hayran hayran izlemekten kendilerini alamadılar.

Yarışmacılar arasında, ters yönden esen rüzgârın etkisini azaltmak için araçların bazı bölümlerini ya da her tarafını kapatanlar da vardı.

Yarışmaya Hollanda'dan katılan Hans Jouta, kendisinin ilk arabayı yapanlardan pek bir farkı olmadığını düşünüyor. Gerçekten belki de onlar yepyeni ulaşım araçlarının öncüleri.. Oldukça da masrafsız araçlar olduklarından gelecekleri de parlak. Yalnızca pedalları çevirmek için biraz gücünüz olması yeterli...

Herman Stevens'ın aracında, biri arkada öteki önde olmak üzere, iki tekerlek var. Yarışmada ön sıralarda yer almak için vargücüyle pedal çevirmek zorunda (solda). Festivale İngiltere, Birmingham'dan katılan; -önde- Dave Hughes ve John Hitchcock, "Uçan Yeşilev" adlı bisikletleriyle yarış sırasında (altta). 17 yaşınaaki Andrew Lawrence, bu festivale katılmak için bisikletini kendisi yapmış (en altta).

Okurdan Okura

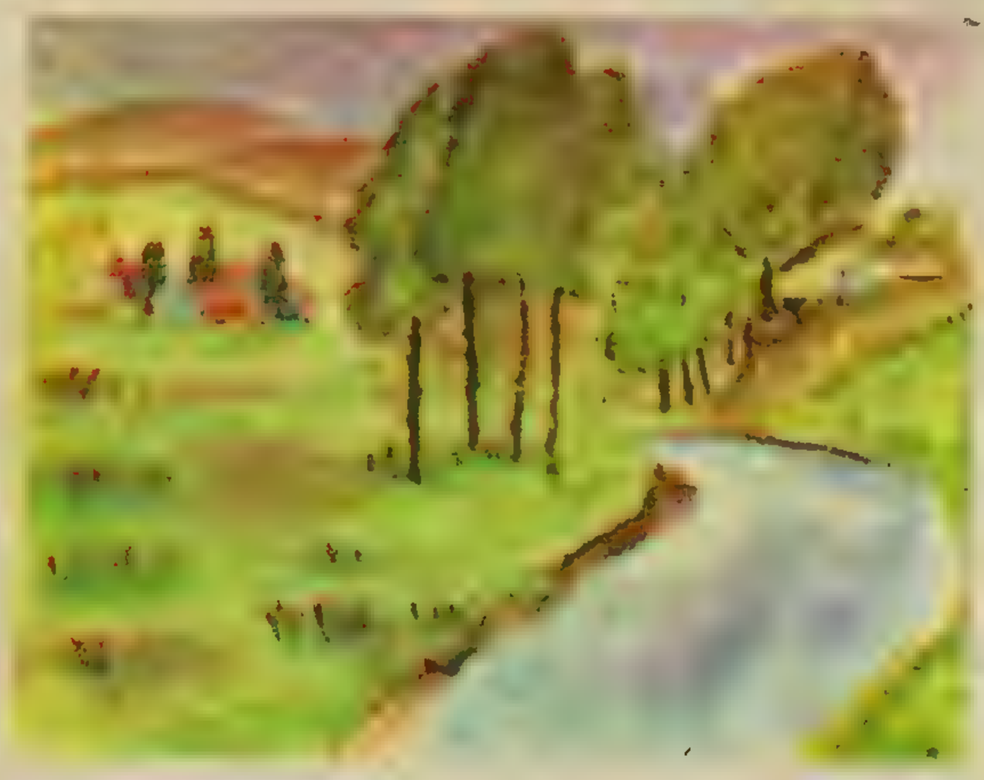

Bilgihan Bedir

Serdar Kaplan/İstanbul

Kıvanç Tanrıyar

DÜNYA

Sevgi dolu dünya
Ne güzeldir ama
Ve neşeli insanlar
Var dünyada

Ne güzel yıldızlar ama
Kutup, çoban yıldızı
Dünyamızı aydınlatır
Ne güzeldir dünya

Güneş bizi aydınlatır
Sevgi ışıklarıyla
Güneşle uyanırız ama
Ne güzeldir dünya

Mustafa SAYDAM

KARNE

Yüreğimiz küt küt atıyor.
Karneler alınıyor
Sevinç içinde herkes
Evlerine koşuyor.

Yaz tatili geliyor
Gülünüyor, eğleniliyor
Eğlenme derken unutmayalım
Derslerimize de çalışalım.

Yine okul gelecek
Bir üst sınıfa geçilecek
Sınıflar geçildi mi
Büyük tatil gelecek.

Erkan AKGÜL

Mektup Arkadaşı

BÜNYAMİN ÖZGÜLEŞ: 13 yaşındayım. Müzik dinlemek, spor yapmak, kitap okumaktan noşlanırım. Yaşıtlarım olan kız ve erkek arkadaşlarla yazışmak için adresim Göltaş Evleri. Üstü Küme Evler No: 145

ISPARTA

TAYFUR CUMHUR BARLAS: 14 yaşındayım. Lise 1. sınıfa gidiyorum. Özel zevklerim arasında Pop Müzik dinlemek, bisiklete binmek, televizyon sey-

MEVSİMLER

Bir yılda dört mevsim var
İlkbahar, yaz, sonbahar, kış
Birbirini kovalar
Kardeş gibidir onlar

Bir bakarız ilkbahar
Güzellikleri etrafı sarar
Bir bakarız yaz
Derken tatil başlar

Bir bakarız sonbahar
Artık sararır yapraklar
Derken yağmurlar başlar
Bir yılda dört mevsim var

Derken kış gelir
Birden bastırır kar
Yağınca kar
Mutlu olur insanlar

Bir yılda dört mevsim var
Birbirini kovalar
İlkbahar, yaz, sonbahar, kış
Kardeş gibidir onlar.

Tuğba ALTUĞ/İSTANBUL

NERESİ ORASI?

Telefon çaldı. Bekçi açtı. Telin öteki ucundaki ses,

— Ahmet Bey orada mı? diye sordu.

— Hayır efendim yoklar, dedi bekçi.

— Ne zaman gelir?

— Bilemiyeceğim.

— Peki gelirse çok kalır mı?

— Kıyamete kadar.

— Afedersiniz neresi orası?

— Burası mı? Belediye mezarlığı efendim.

Abdullah ÖZCAN/İZMİR

retmek, top oynamak, ping pong oynamak ve seyahat etmek başta gelir. Yaşıtım olan kız ve erkek arkadaşlarımla mektuplaşmak için adresim: Sümerbank Tekstil Fab. Loj.

Bergama/İZMİR

MURAT ATEŞ: Milliyet Çocuk dergisinin mektup arkadaşı bölümünde yer alarak yazışmak istiyorum. Arkadaşlarımla yazışmak için adresim: Fevzi Çakmak Mah. Bozantı Cad. Park Apt. Kat. 7 No: 31/40

KAYSERİ

ZİHNİ EBEOĞLU: 11 yaşındayım. Orta 1. sınıftayım. Özel zevklerim futbol oynamak, piyano çalmak, kitap okumaktır. Yaşıtlarımla mektuplaşmak istiyorum. Adresim: 6/5 Nurullah Ataç Sok.

Lefkoşa/KIBRIS

DOSTLUK DALGALARI

Dışarıda keskin bir rüzgârın ardından bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Herkesin elinde şemsiyeler, gidecekleri yere bir an önce varabilmek için koşar adımlarla ilerliyorlardı. Biraz ilerde yağmurdan ıslanan malını satıp bir an önce evine varmak isteyen satıcının avaz avaz sesi duyuluyordu.

O yağmurda ben de binbir güçlükle okula gelebildim. Her tarafım sırıksıklam olmuştu. Aradan saatler geçmiş okul ders bitimi zili çalmıştı. Artık yağmur da dinmiş herkes sokaklara dağılmıştı. Ben, Adem ve diğer arkadaşlarım kararlaştırıp sahile gitmeye karar verdik. Arkadaşım Adem uzun boylu, iriyarı, candan biriydi. Daha sonra yola koyulmuştuk. Sahile geldiğimizde dalgaların yalçın kayalara çarpıp geri dönmesi insana coşku veriyordu. Birden sessizliği Adem bozdu: "Siz ilerleyin benim bir işim var hemen geleceğim." Adem ayrılmıştı.

Aradan bir zaman geçmiş. Adem hâlâ görünürlerde yoktu: Sakın ha, başına bir şey gelmiş olmasın?

İçimizi bir kuşku, bir telâş, bir merak sarmıştı. Sonunda Adem'i aramaya karar verdik. Birbirimizden ayrılıp ayrı ayrı yerleri arayacaktık. Ben kayaları arıyordum. Acaba evine mi gitseydik?

Hayır, hayır; eğer başına bir şey gelmişse biz gidip gelene kadar vakit çok geç olurdu. Doğru ya, belki o da eve gitmiştir. Ama hiç yoktan bize söyleyip öyle eve giderdi diye kara kara düşünürken birden Adem'in "İmdat! İmdaat!" diye çığlıklarını duyduk. Evet, evet besbelli ki kayalıklardan denizi seyrederken denize düşmüştü.

Geçen yaz tatili de dayımların köyüne gitmiştim. Dayım balıkçıydı, yüzmeyi bana o öğretmişti. Epey bir yüzme biliyordum. Hemen denize atlayıp Adem'i tuttum. Adem'i kıyıya çıkarmak hiç de kolay olmamıştı. Bu arada ben de çok su yutmuştum. Kıyıya çıkar çıkmaz bayılmışım. Arkadaşlarım Adem'den sonra ben de gelmeyince gidip ailelerimize haber vermişlerdi. Aradan bir zaman sonra annem ve babam gelmişlerdi. Ayıldığımızda bir taksi tutup eve gelmiştik. Babam, Adem'i de evine bırakmıştı. Denize atladığımızda su buz gibiydi. Herhalde denizde üşütüp zatürree olmuştum. Bir hafta kadar evde yattım. Aradan birkaç gün sonra Adem elinde bir çiçekle gelmişti. Kendi canı uğruna benim hastalanmama çok üzülüyordu. Fakat benim için hiç önemi yoktu. Arkadaşlık uğruna bütün hastalıklara katlanabilirdim.

Engin TELLİ

Biraz da Gülelim

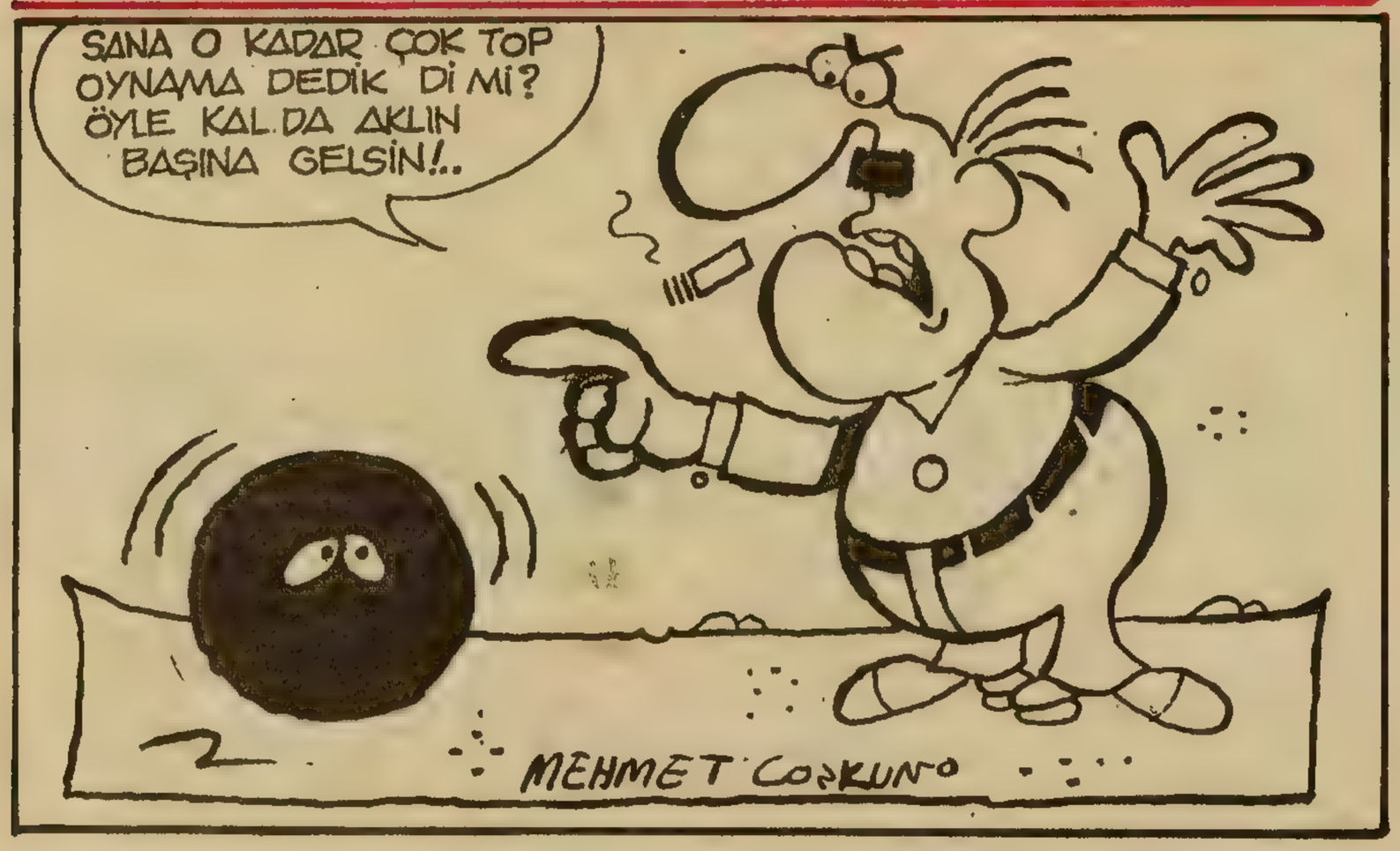

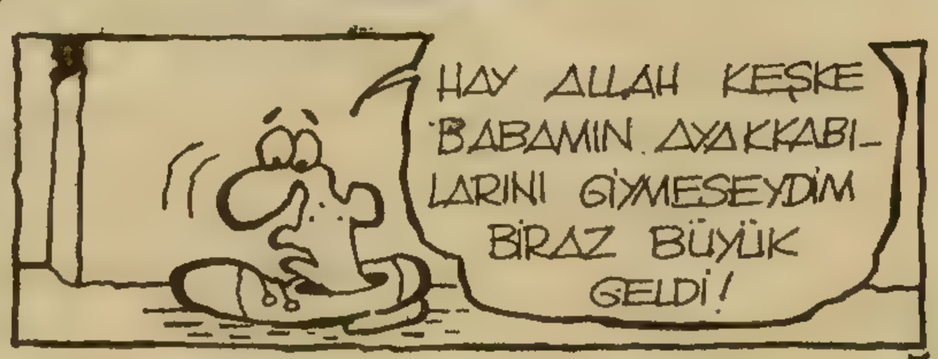

Karikatürler: Mehmet Coşkun

MÜJDE!

Sadece Milliyet ÇOCUK dergisi okurları için büyük fırsat

Satış kampanyası sona eren

MİLLİYET OKUL ANSİKLOPEDİSİ'

ni satın alabilmeniz için süreyi uzattık

3 KASIM 1987

gününe kadar kampanyaya katılın. Bu özel fırsattan yararlanın

İLKOKUL, ORTAOKUL VE KOLEJ ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BAŞARININ ANAHTARI

Milliyet
OKUL ANSİKLOPEDİSİ

1. Cilt:
BİLİMLER - BULUŞLAR
2. Cilt:
DÜNYA - UZAY
3. Cilt:
BİTKİLER - HAYVANLAR
4. Cilt:
ÜLKELER - İNSANLAR
5. Cilt:
UYGARLIK - SANAT
6. Cilt:
TARİH - TOPLUM
7. Cilt:
TÜRKİYE TARİH - COĞRAFYA

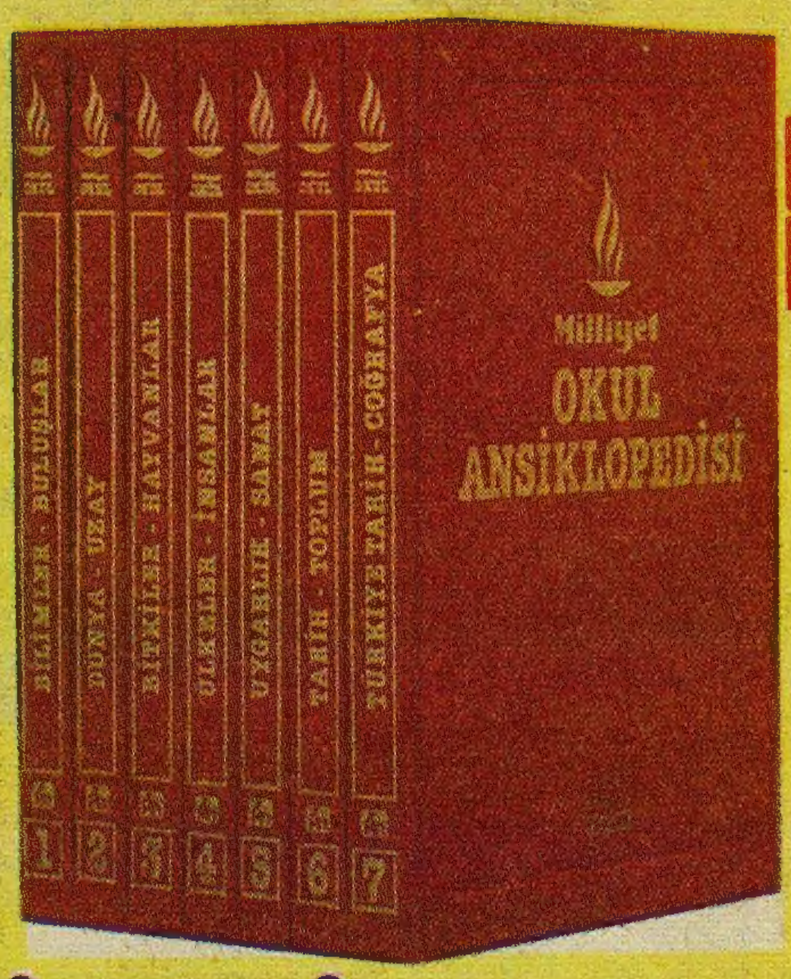

Ansiklopedi alanlara

BÜYÜK ARMAĞANLAR

1. Beş kişiye bir yıllık öğrenim gideri karşılığı 250.000.- er lira.
2. On kişiye BBC İngilizce Deyimler seti (10 kaset).
3. Yirmi kişiye Milliyet Çocuk Kitapları seti (40 kitap).
4. Otuz kişiye Airfix uçak maketi.
5. Ve herkese 4 ayrı ansiklopedi (Büyük Coğrafya Ansiklopedisi, Temel Bilgiler Ansiklopedisi, Uzay Ansiklopedisi, Enerji Ansiklopedisi).

Not: *Çekilişler, iştirakçi numaraları dikkate alınarak noter huzurunda yapılacaktır. Sonuçlar 18 Aralık 1987 günü Milliyet Gazetesi'nde ilân edilecektir.*

7 CİLTLİK HAZİNE

- Ünlü Türk ve yabancı uzmanlarca hazırlanmış, eğitim sistemimizin ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve halen binlerce öğrencimizin ellerinden düşürmedikleri bilgi hazinesi...
- Tablo güzelliğinde ikibini aşkın renkli resim, şemalar, grafikler, deneyler ve 40 sayfalık Dünya Atlası
- Kaliteli 1. hamur kâğıt, şık ve zarif cilt

TAMAMINI HEMEN ALIN, TAKSİTLE ÖDEYİN

Eğitim dünyasında iki yıldır kendini kanıtlamış Milliyet Okul Ansiklopedisi ile yine hizmetinizdeyiz. Yirmiüç gün süreli bu kampanyamız, 12 Ekim 1987 Pazartesi günü başlayacak, 3 Kasım 1987 Salı günü sona erecektir.

ÇEKİLİŞSİZ KURASIZ TAMAMI HEMEN TESLİM

Kampanyamıza katılacak herkese, ansiklopedileri kasım ayı içinde eksiksiz olarak evlerine teslim edilecektir.

HERKESE UYGUN TAKSİTLE

Ansiklopedinin fiyatı, ödenecek peşinat miktarı, taksit adedi ve taksit tutarları, yandaki istek kuponunda gösterilmiştir. Bunun dışında farklı bir meblâğ istenmeyecektir. Peşinat yatırıldıktan sonra birinci taksit ödemesi kasım ayının 20'sine, diğer taksitler de her ayın 20'sine kadar yapılmalıdır.

KATILMA İŞLEMİ

Yandaki "peşinat ödeme yerleri"nden birine peşinatınızı yatırınız. Peşinat makbuzunuzun aslı ya da fotokopisini, dolduracağınız istek kuponu ile birlikte taahhütlü olarak şu adrese postalayınız:

Milliyet Yayın A.Ş.
Prof.Kâzım İsmail Gürkan Cad. No: 10 Cağaloğlu (34333) İSTANBUL

Mektubunuz, adresimize ulaştığında, size katılma işlemlerinin tamamlanması için gerekli bilgiyi ve belgeleri göndereceğiz. Bu belgeler ile ilgili işlemler tamamlanıp, tekrar bize ulaştığında katılma işlemleri tamamlanmış olacaktır.

PEŞİNAT ÖDEME YERLERİ

- **PTT**
  Bulunduğunuz yerdeki PTT'ye giderek, Milliyet Yayın A.Ş'nin 246018 numaralı posta çeki hesabına peşinatınızı yatırabilirsiniz
- **MİLLİYET YAYIN A.Ş.**
  Prof.Kâzım İsmail Gürkan Cad. No. 10 Cağaloğlu-İstanbul Tel. 520 83 94
- **MİLLİYET GAZETESİ**
  Nuruosmaniye Cad. No 65 Cağaloğlu-İstanbul Tel. 527 94 90
- **MİLLİYET ANKARA BÜROSU**
  İzmir Cad. Sipahioğlu Han K.4 Yenişehir-Ankara Tel. 134 22 40
- **MİLLİYET İZMİR BÜROSU**
  Şehit Fethi Bey Cad. Cezayirli İş Hanı 79 A İzmir Tel. 25 43 93
- **MİLLİYET ADANA BÜROSU**
  Atatürk Cad. Tören Apt. Kat 3 Adana Tel. 438 40

ANSİKLOPEDİ İSTEK KUPONU

Peşinat	Taksit Adedi	Taksit Tutarı	KDV DAHİL TOPLAM FİYATI
10.500.—TL	7	8.500.—TL	70.000.—TL

Peşinat yatırılan yer ve tarih: .....
Adım-Soyadım: .....
Ev Adresim: .....
.....
.....
Telefon: ..... İmzam: .....

ÖNEMLİ NOT: Bu kampanya ile satışa sunulan, **MİLLİYET OKUL ANSİKLOPEDİSİ**, sınırlı sayıda üretilmiştir. Talep fazlalığı halinde, katılma tarihi dikkate alınarak bir sıralama yapılacak ve satış yapamayacağımız sayın iştirakçilerimize peşinatları iade edilecektir.

MOZAİK

SİYAH KEDİLERİN SUÇU NE?

KARANLIK ve dar bir sokakta kapkara bir kediyle karşılaşsanız, ne yaparsınız? Önce irkilirsiniz değil mi? Peki nedenini hiç düşündünüz mü? Aslında çok eski zamanlardan bu yana siyah kedilerin ya uğursuzluk ya da şans getirdiğine inanılırmış. İsterseniz şöyle bir geçmişe dönüp neden böyle olduğunu açıklığa kavuşturalım. Örneğin Eski Mısırlılar kedilere taparlarmış ve özellikle siyah kediler onlar için kutsal varlıklarmış. Gelgelelim artık insanlar kara kedilerden korkuyorlar. Çünkü özellikle Avrupa'da onların kedi kılığına bürünmüş cadı olduklarına inanıyorlar.

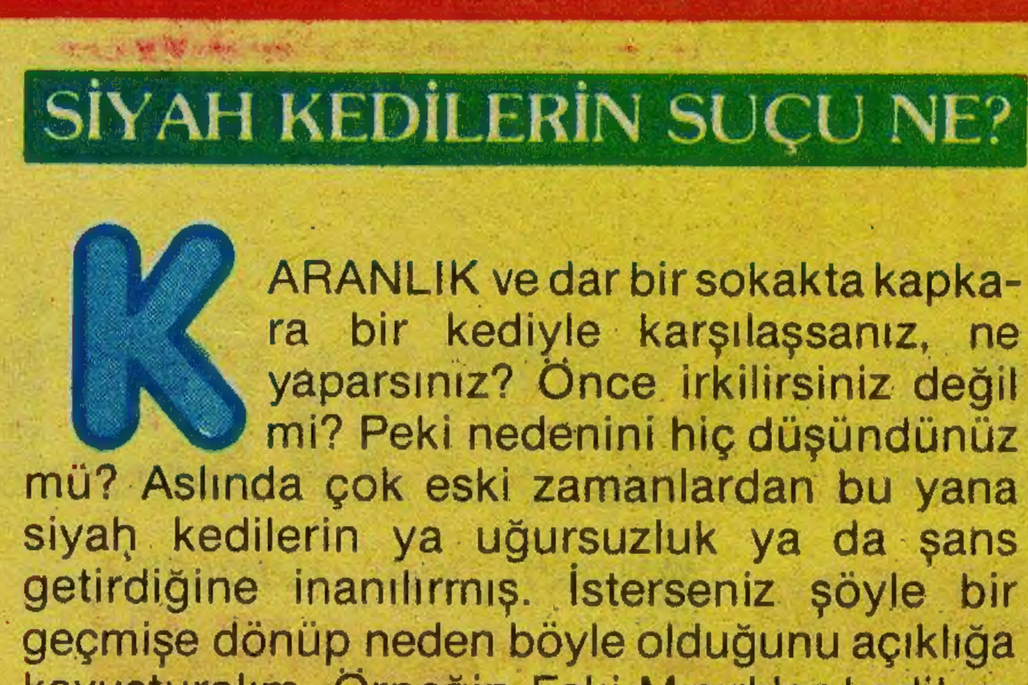

Ya kırık aynaya ne demeli? Eskiden insanlar, bir insanın görüntüsü suya yansıdığında, bu görüntünün o insanın ruhunu gösterdiğine inanırlardı. Sudaki yansıma bozulduğundaysa, insanın artık tehlikede olduğunu düşünürlerdi. Aynanın bulunuşundan sonraysa, bu sefer kırık aynanın insan için tehlike yarattığı, hatta uğursuzluk getireceğine inanılmaya başlandı.

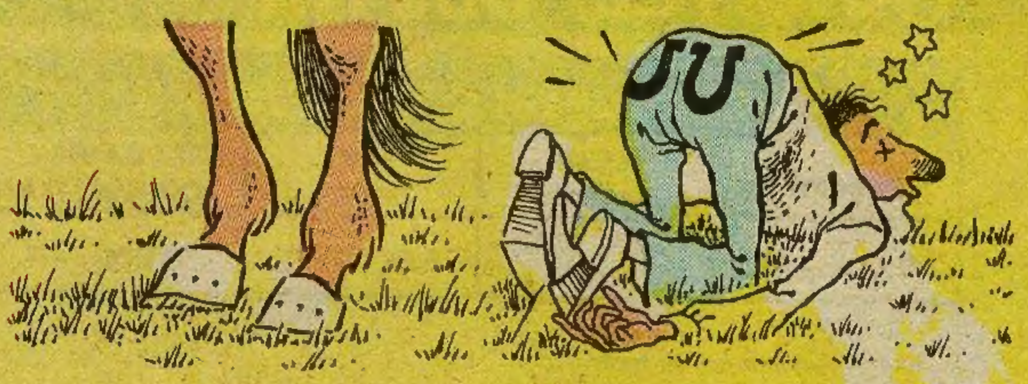

Aslında batıl inançları saymakla bitiremeyiz. Örneğin bir atnalının da insana şans getireceğine inanılır. Özellikle kapıların üstünde at nallarına rastlayabilirsiniz. Bunlar hep "U" biçiminde asılırlar.Bunun nedeniyse şansın akıp gitmesini önlemektir.

Size bir öğüt de bulunalım mı, bu batıl inançların hiç birine inanmayın. Yoksa hangisine inanacağınızı şaşırırsınız...

GÜNEŞ ŞEMSİYELİ SİNCAPLAR

HAYVANLARIN da sıcaktan bunalabileceğini hiç düşünmüş müydünüz? İşte size bir örnek! Sincaplar, sıcak iklimi olan yerlerde yaşamalarına karşın, bazen sıcaklardan şikâyetçi olabiliyorlar. Ama işin kolayını bulmuşlar. Sıcaklık 40 derecenin üstüne çıktığı zaman, kalın kuyruklarını havaya kaldırıp, kendilerine gölgelik yapıyorlar. Böylece serinliyorlar. Sincaplar, yalnızca aşırı sıcaklarda toprağın altına giriyorlar.

Bu şemsiyeleri sayesinde, sıcak havalarda da avlanabildiklerinden öteki hayvanlardan daha şanslılar.

SÜPER IŞINLAR

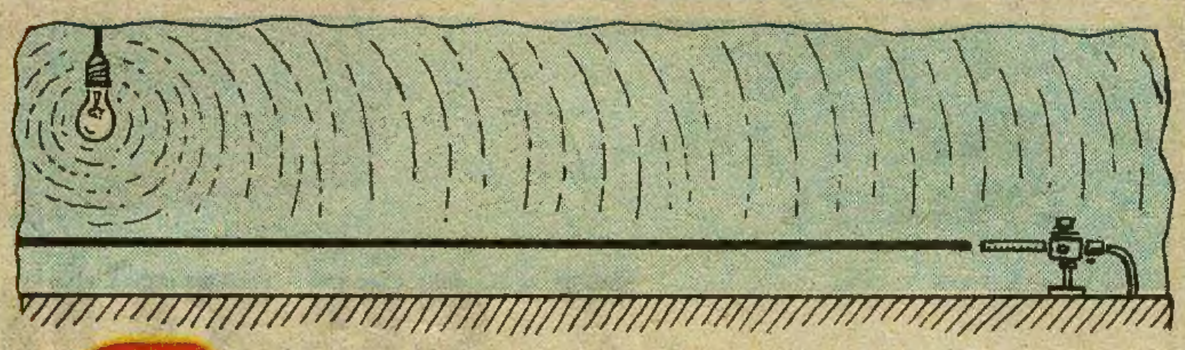

GÖKYÜZÜNE doğru tutulduğunda Ay'a, hatta uzayın daha uzak köşelerine kadar giden ışının varlığından haberiniz var mıydı? İşte normal ışık dalgalarından daha farklı bir biçimde yayılan ve çok daha güçlü olan bu ışınlara **"Lazer Işınları"** adı veriliyor.

1960 yılında Theodore Maiman tarafından bulunan lazer ışınlarını, normal ışınlardan ayıran en önemli özellik, lazer ışınlarının dümdüz bir doğrultuda gitmesi. Farklılığı anlamanız için resme bakmanız yeterli. Bildiğimiz lamba ışığı, resimde görüldüğü gibi kaynaktan çıkar çıkmaz yayılmaya başlıyor. Çünkü ışık dalgalarının boyları farklı. Bu yüzden aydınlattığı alan fazla değil.

Oysa lazer ışınlarının bütün dalga boyları birbirine eşit. Böyle olunca da, ışınların dalga boyları çok uzak yerlere erişebiliyor.

Aslında lazer ışınlarının yararı saymakla bitmiyor. Örneğin, çok dikkat isteyen göz, damar, ve beyin ameliyatlarında doktorlar bu ışınları kullanıyorlar. İşin ilginç tarafıysa bu tür ameliyatların kansız bir biçimde gerçekleşmesi. Kısacası, yirmi yıl öncesine kadar kimsenin haberdar olmadığı ışınlarla, artık insanoğlu harikalar yaratabiliyor.

GENÇLER Hey'in

SONBAHAR SÜRPRİZLERİNİ DUYDUNUZ MU?

HEAVY METAL

1 HEAVY-METAL EKİ

Bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de hayranları çığ gibi artan Heavy-Metal, bundan böyle özel bir ek olarak, Hey Dergisi ile birlikte her hafta parasız olarak okurlara sunulacak... Heavy-Metal ile ilgili en son haberler, en güzel röportajlar, en güzel fotoğraflar, eleştiriler, dizi yazılar Hey'in yeni eki Heavy-Metal'de yer alacak... Bu arada Ankara ve İstanbul Polis Radyoları'nın "Rock Dünyası'ndan" adlı programını hazırlayan başarılı yapımcı Şener Yıldız da, Heavy-Metal ekinin yazarları arasında yer alacak...

2 SEVDİĞİNİZ YILDIZ EVİNİZDE

Yıllar önce Hey tarafından açılan bu kampanya aynı adla ama değişik bir içerikle yeniden başlıyor... Bundan böyle Michael Jackson'dan Madonna'ya, Sezen Aksu'dan Nilüfer'e kadar sevdiğiniz tüm yıldızlar, aynı anda tüm Hey okurlarının evinde olacak... Masalarınızda onlara bir yer ayırır mısınız lütfen!... Hepsi de sözbirliği etmişcesine "Hey'cileri ziyaret etmek için sabırsızlanıyoruz" diyorlar... İlk konuğunuz Michael Jackson'ı evinizde iyi ağırlayın emi?...

3 ŞİİRLİ POSTER

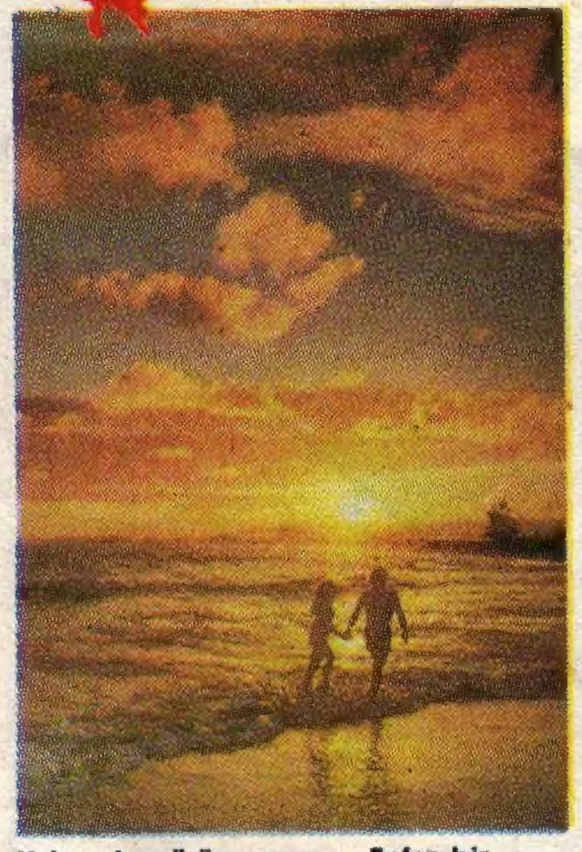

Yukarıda görüyorsunuz... Enfes bir manzara ve el ele iki sevgili... Şiir mi?... Yayınlamayalım da sürpriz olsun... Şiiri 31 Ekim'de okuyabilirsiniz...

4 DEV POSTER

Genç ne istiyor, Hey onu veriyor... Buyurun işte sizlere dev poster... Hem de öyle "ayda bir" değil... Duvarlarınızı süsleyecek olan ilk sanatçı mı?... Samantha Fox... Sırada kimler var kimler?... Cumartesi bir Hey almayı unutmuyorsunuz değil mi?...

5 MICHAEL JACKSON'IN BEDAVA 500 KASETİ

5 değil, 50 değil, 500 Michael Jackson kaseti sizleri bekliyor... "Dev"in son bombası "Bad"in biri de sizin olabilir... Bedava... Bu süper sürprizimizden siz de yararlanın... Ayrıntılı bilgi 31 Ekim'de Hey'de...

Hey'in 2 Kasım 87 tarihli sayısını Mutlaka alın...

KALMAYABİLİR

Geleceğe güvenle bakıyorum TÜRKBANK'a güveniyorum...

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRKBANK
"İKİNCİ ADRESİNİZ"